

**Ajuntament
de Barcelona**

**Qualitat de Vida, Igualtat i Esports
Regidoria de Dona i Drets Civils**

**Mesura de govern per un nou impuls en la defensa i promoció
dels drets i deures a la ciutat de Barcelona:
*Creació de l'Agència pels Drets Civils i la No Discriminació***

Pèricles, *Discurs fúnebre*
(Fragment)

XXXVI

Parlaré primerament dels nostres **avantpassats**. En una solemnitat com aquesta és just i oportú de retre aquest homenatge a llur memòria. Perquè mai no deixaren d'habitar aquesta terra, que **transmeteren de generació en generació fins a nosaltres**, com un **Estat lliure** gràcies a llur valor. I si ells són dignes d'elogi, més encara ho són els nostres pares, que no sense esforç acreixeren l'herència que havien rebut, i ens deixaren a nosaltres, l'actual generació, aquest gran imperi. I nosaltres mateixos, els aquí presents, sobretot els qui estem encara en l'edat madura, hem incrementat aquest imperi i hem assegurat la completa independència de la nostra ciutat així en pau com en guerra (...) Però abans de procedir a l'elogi d'aquests morts, us faré veure per quin esperit hem arribat a la posició present i amb quines institucions i com a resultat de quins costums ha nascut aquesta grandesa. Perquè considero que no és inoportú de dir tot això en les actuals circumstàncies i que és convenient que ho escolti tota aquesta multitud de ciutadans i d'estrangers.

XXXVII

La nostra forma de govern no ha d'envejar res a les institucions dels pobles veïns, perquè som més aviat uns models que no pas uns imitadors d'altres. De nom és una **democràcia**, perquè **l'administració està en mans**, no d'uns pocs, sinó **de la majoria**. Però si **la llei és igual per a tothom** en els interessos particulars, és segons la consideració, de que gaudeix cada ciutadà en alguna cosa, i no per raó de la seva classe, sinó del seu mèrit personal, que és preferit per a les funcions públiques, com tampoc per pobresa, si un pot fer un servei a l'Estat, no li és un destorb la seva obscura condició social. **La llibertat és la nostra norma de govern en la vida pública**, i en el comerç ordinari de la vida no ens mirem amb recel, ni ens irriem amb el veí si fa el que li plau, ni li fem cara de retret, que no perjudica, però dol. Sense molèstia en les nostres relacions privades, per respecte complim amb exactitud les disposicions públiques **obeint sempre les autoritats i les lleis**, principalment les establertes **per a protegir els qui sofreixen injustícia** i les no escrites, la transgressió de les quals porta el menyspreu general.

XL

(...) Ens servim de la riquesa més com a oportunitat d'acció que per a presumpció de paraula. La pobresa entre nosaltres no és considerada humiliant per a ningú; l'humiliant és no fer res per a defugir-la. **Els nostres ciutadans es preocupen igual dels afers particulars que dels públics**, i en altres que es dediquen a llurs oficis particulars es troba una idea suficient de la política. Perquè som els únics que tenim el qui no pren part en els afers públics, no per un tranquil, sinó per inútil; nosaltres personalment almenys jutgem o estudiem amb cura els assumptes, perquè creiem que no són les paraules que perjudiquen l'acció, sinó el no informar-se prèviament per la discussió abans de fer el que cal. També en això som superiors, perquè som atrevits i alhora calculem a fons el que anem a emprendre, mentre que en els altres la ignorància produeix audàcia i el càlcul irresolució. I amb raó han d'ésser jutjats com els esperits més valents els que, tenint la idea més clara de les penes i dels

*plaers de la vida, no per això defugen els perills. Fins, a fer bé som diferents de la majoria, puix que ens guanyem els amics no rebent, sinó fent favors. El qui fa el favor és un amic més segur, perquè vol amb contínues mostres d'afecte conservar viu l'agraïment del seu afavorit; en canvi, el qui el deu és de sentiments més freds, perquè sap que tornant el favor no fa una gràcia sinó que paga un deute. I som nosaltres els únics que **fem bé**, sense miraments, **no per càlcul d'interès, sinó amb la confiança pròpia d'homes lliures.***

XLIII

*(...) tenint en l'actuació de cada dia els ulls fets en la grandesa d'Atenes i enamorant-vos d'ella; quan us impressioni el seu esplendor, penseu que **tot això fou conquerit per homes audaçs i sabedors de llur deure**, que obraven per punt d'honor i que, si alguna vegada fracassaven en alguna empresa, no per això permetien que la ciutat es veiés privada de llur valor, sinó que l'hi oferien com la contribució més bella. Pel sacrifici que de llurs vides li feien col·lectivament, individualment han rebut en paga una lloança que no envelleix i el més assenyalat dels sepulcres. No em refereixo a aquell en que reposen, sinó a aquell en que llur glòria sobreviu i és recordada en tota ocasió que es presentí de celebrar-los i d'imitar-los (...) **Preneu ara exemple d'ells, i entenent que la felicitat és fruit de la llibertat i la llibertat del coratge** (...)*

INDEX

Barcelona: Democràcia i ciutadania	5
» 01. Justificació i finalitat	10
» 02. Objectius.....	12
» 03. Estructura organitzativa	13
» 04. Marc legal i referents en temes d'igualtat i no discriminació.....	15
» 05. Els principis d'actuació de l'Agència.....	27
» 06. Metodologia	29
EIX DE TREBALL 1: Promoció i prevenció	32
Línies d'Actuació	32
1.1. Coneixement	32
1.2. Formació (interna i externa).....	33
1.3. Sensibilització i difusió (interna i externa)	34
1.4. Recerca i recull de bones pràctiques.....	38
1.5. Elaboració i gestió de plans, programes i projectes adreçats a col·lectius vulnerables	38
1.6. Relació, participació i coordinació amb la societat civil i altres institucions.....	41
1.7. Projecció internacional, capitalització i innovació	44
1.8. Actuació com a administració, capacitat sancionadora.....	46
EIX DE TREBALL 2: Atenció i assistència.....	46
A) Servei d'informació, assessorament i mediació	46
B) AFERS RELIGIOSOS: OAR.....	49
Línies d'actuació.....	50
2.1. Informació	50
2.2. Assessorament	51
2.3. Mediació	51
» 07. Recursos HUMANS	52
» 08. Pressupost 2014	52

BARCELONA: DEMOCRÀCIA I CIUTADANIA

Dels deures com a compromís i garantia dels drets

Les primeres codificacions de normes de les que es té notícia, com la de l'Estela d'Hammurabi (ca. 1790 a. C.), la *lex talionis* o altres manifestacions de justícia retributiva eren purament punitives. Estipulaven quin era el càstig derivat d'una determinada infracció, però en cap cas detallaven quin era el dret que anava associat al deure que, suposadament, s'havia transgredit. De fet, els drets tal i com els coneixem avui, encara no existien. Si ara fem un salt de diversos mil·lennis i arribem fins l'any 2014, constatarem que, en determinades situacions, avui no queda gens clar quins són els deures associats als drets que hom vol consignar en determinades declaracions (potser perquè, de fet, aquests deures no van estar previstos en el moment d'idear l'esmentada proclamació).

Aquesta simetria històrica convida a la reflexió, en la mesura que expressa una anomalia basada en l'exacerbació de dos extrems: en un cas només hi ha deures; en l'altre, només drets. **Però un deure que no duu associat cap dret és, en realitat, una mera coerció arbitrària; i un dret que no porta adherit cap deure no és res més que un privilegi.**

Qui més va insistir, en època moderna, en l'indissociable lligam de drets i deures va ser la filòsofa francesa d'origen jueu Simone Weil (1909-1943), val a dir que en un moment històric –el nazisme– on aquesta qüestió tenia com a escenari una sinistra realitat de persecucions massives, devastació i vulneració de la dignitat humana a una escala mai vista.

Per a Weil, **els deures no resulten conceptualment separables dels drets, en la mesura que tots dos configuren, de manera unitària, un acte de respecte.** Aquest terme resulta fonamental a l'hora d'entendre el vincle indissoluble entre drets i deures: qui té un dret té alhora un deure -i, d'alguna manera, també un *deute*- envers la comunitat que l'ha consensuat, l'ha codificat i ha volgut que es fes efectiu. O vist des de l'angle contrari: qui té algun deure envers la comunitat disposa també d'algun dret en el si d'aquesta. La base última d'aquest vincle entre drets i deures és el *respecte*.

Prefigurant l'esperit de la Declaració Universal dels Drets Humans, Weil es refereix a aquells drets que ho són pel simple fet d'estar associats al respecte a la dignitat de la persona (*"le minimum de respect qu'on ne doit refuser à aucun homme"*).

L'esquema de John Rawls (1921-2002), allunyat en molts sentits de la perspectiva de Simone Weil, enfoca la qüestió amb un altre llenguatge, més proper a les formulacions de l'imperatiu categòric de Kant. Segons Rawls, la persona ha de tenir un dret igual a l'esquema

més extens de llibertats bàsiques que sigui compatible amb un esquema semblant de llibertats per als altres. Les desigualtats socials i econòmiques hauran de ser conformades de manera tal que alhora s'espera raonablement que siguin avantatjoses per a tots i que es vinculin a ocupacions i càrrecs assequibles per a tothom. En aquesta aproximació al problema, drets i deures resten igualment lligats per un nus fortíssim. La raó és ben senzilla: **els meus drets només resulten legítims en relació a l'existència dels drets i llibertats dels altres, cosa que, per raons òbvies, genera un deure dels uns amb els altres, un deure mutu que ja no està basat en la simple coerció sinó en el sentit de l'equitat** (que, en l'esquema de Weil, és potser la forma suprema de respecte) En aquest sentit, **els deures deixen de ser simples obligacions i es transformen -si es vol, idealment- en compromisos**.

Quina és, actualment, la vinculació entre drets i deures i, en quin sentit convé tenir presents -i fins i tot subratllar- els segons? El record recent dels estralls de la Segona Guerra Mundial va presidir, per raons cronològiques evidents, la redacció de la **Declaració Universal dels Drets Humans**, a provada al Palau Chaillot de París el 10 de desembre del 1948. Aquest document no esmenta els deures d'una manera explícita fins gairebé el final del redactat (apartat 1 de l'article 29) però ho fa d'una manera molt clara: **"Tota persona té deures envers la comunitat, ja que només en aquesta li és possible el lliure i ple desenvolupament de la seva personalitat"**. La formulació recorda la caracterització de l'ètica d'Aristòtil, que cal llegir en clau antropològica: l'ésser humà és un *zoon politikon* (ζῷον πολιτικόν) i, en aquest sentit, sense el compliment dels deures envers la comunitat, aquesta no existiria.

En conseqüència, tampoc no existirien els drets que hi emanen. Com ja ho va remarcar l'historiador Moses Finley, *zoon politikon* no vol dir en grec "animal polític" (en el sentit que li acostuma a atorgar l'error tòpic periodístic) sinó justament "animal urbà", "animal ciutadà", etc. Des d'una altra perspectiva, doncs, ensopeguem de nou amb **la unitat conceptual de drets i deures: la unitat que compromet, ni més ni menys, l'existència mateixa de la ciutat, de la polis**.

L'oblit d'aquesta unitat prové, possiblement, de la vella confusió entre drets i privilegis, que són els que no porten associat cap deure. Per exemple, una persona major d'edat que reuneixi unes determinades condicions té dret a conduir un vehicle per la via pública; però, per descomptat, també té el deure de no fer-ho imprudentment. Sense l'acompliment d'aquest deure, no es podria exercir el dret *per part de ningú*. En aquest cas, hom pot veure amb claredat fins a quin punt són els deures els qui garanteixen els drets.

En canvi, els privilegis no responen a aquest esquema simètric: l'aristocràcia de l'*Ancien Régime* comptava amb privilegis que no duien associat cap deure envers els altres. És justament per això que el subratllat dels deures no sorgeix de cap pulsio coercitiva o

retrògrada, sinó justament de la voluntat de preservar els ideals moderns i il·lustrats d'igualtat davant de la llei. Per aquesta raó, **una carta de drets que no porti adherida, de manera implícita o explícita, una carta de deures tindrà sempre un punt de precarietat, en la mesura que s'edifica al marge de dos valors fonamentals: el respecte i el compromís.**

El respecte suposa una determinada mirada cap a l'altre, a qui percebem, abans que qualsevol altra cosa, **com una persona**. Com ho recorda Richard Sennett, aquesta mirada és, al capdavant, la clau de volta, la base i la veritable garantia de la convivència democràtica i de la justícia social. El compromís, en definitiva, implica assumir la unitat entre drets i deures en comptes de, simplement, apropiarse dels primers i desentendre's dels segons.

Dels drets humans com a pilar fonamental per construir la democràcia

Barcelona és una ciutat que mira amb optimisme el futur i ho fa conscient dels reptes que té i tenint en compte un passat que reforça la seva voluntat de ser a l'avantguarda en la defensa dels drets fonamentals i de les llibertats públiques.

Un passat d'arrels profundes, d'una ciutat que ha sabut defensar des de fa segles -i quan ha calgut fins a les últimes conseqüències- els drets individuals dels ciutadans i les ciutadanes, així com també els drets col·lectius del seu país.

En aquest sentit, la protecció de la democràcia i de l'Estat de Dret com a millor manera per garantir els drets de cadascú i, per tant, la dignitat de les persones, forma part del gen de la nostra ciutadania que troba en principis com la igualtat d'oportunitats i de tracte els fonaments tota societat avançada.

Des de la seva vocació clarament europea, alhora que cosmopolita i universalista, Barcelona se sent hereva dels principis il·lustrats que conduïren a la **Declaració dels Drets de l'Home i del Ciutadà** (1789); però sobretot es considera íntimament lligada als que emanen de la **Declaració Universal dels Drets Humans** (1948) i de la **Carta Europea dels Drets Humans** (1950); **instruments fonamentals i fundacionals d'una necessària consciència ciutadana, basada en el respecte i gaudi dels drets inalienables de tota persona, sense discriminació de cap tipus**. Un context que ha de posar la persona al centre de l'acció municipal i, conseqüentment, el respecte i la promoció de la dignitat que li és inherent. En aquest sentit, és fonamental un entorn normatiu que ho vetlli, i una ciutadania que en sigui coneixedora i part activa de la defensa i promoció dels drets, alhora que conscient dels deures cívics que se'n deriven.

Aquests principis s'han vist, més recentment, complementats pels resultants de la Carta de Drets Fonamentals de la Unió Europea (2007) de la que la ciutat també se'n sent partícip.

I és que com a ciutat pionera que és, des de l'any 1992 Barcelona compta amb institucions dins l'organigrama municipal amb funcions específiques de defensa i promoció dels Drets Humans, amb estatus de Regidoria des de 1995.

És més, el 1998, i amb motiu del cinquantenari de la Declaració Universal de Drets Humans , Barcelona va promoure la Primera Conferència Europea de "Ciutats pels Drets Humans", que acabaria resultant en la Carta Europea de Salvaguarda dels Drets Humans, aprovada el 2000 i avui instrument de referència a nivell europeu.

Barcelona, ciutat oberta al món i plural, gaudeix també d'una societat civil viva i dinàmica, d'un moviment associatiu que, juntament amb el món acadèmic, són peça clau per a qualsevol política municipal; però en particular d'aquelles dirigides al foment i promoció dels drets humans i de la dignitat humana. Un diàleg permanent amb l'entramat social i la ciutadania és essencial per la consolidació d'una cultura dels drets humans, d'una cultura dels drets humans i lliure de violència.

Les ciutats són per naturalesa llocs d'encontre i discussió, de creació i difusió de coneixement; els espais lògics per l'evolució, consolidació i expansió progressiva dels drets, tant individuals com col·lectius. Paral·lelament però, sabem que l'espai urbà pot ser escenari i motor de l'exclusió cívica i social. Per això **és necessària una política local de drets, per tal que des de l'exercici del principi de la subsidiarietat es pugui assegurar l'aplicació d'uns drets que són interdependents i indivisibles.**

En paraules d'Eleanor Roosevelt, principal promotora de la Declaració Universal, i lluitadora incansable per la no-discriminació i la igualtat per raons de gènere i raça:

"A on, sinó, comencen els drets humans universals? En llocs petits a prop de casa, tant a prop i tan petits que no poden ser vistos en els mapamundis. No obstant són en el món de l'individu; al barri en el que viu; a l'escola o facultat on estudia; a la fàbrica, granja o oficina en la que treballa. Aquests són els llocs on cada home, dona i nen cerca justícia, igual oportunitat o igual dignitat sense discriminació. Si aquests drets no tenen sentit a aquest nivell, poc en tindran en cap altre. Sense l'acció ciutadana concertada per fer real aquests drets prop de casa, serà inútil que esperem progrés a nivell mundial."

Aquest és l'esperit de l'acció municipal en defensa dels drets civils i la no-discriminació, la concreció en la proximitat d'uns valors i principis que si bé són globals només esdevenen reals en la seva aplicació concreta i en la vida diària del ciutadà.

» 01. JUSTIFICACIÓ I FINALITAT

La Carta dels Drets Fonamentals de la Unió Europea, assenyala al seu preàmbul que la Unió està fundada sobre els valors indivisibles i universals de la dignitat humana, la llibertat, la igualtat i la solidaritat. Per això considera necessari reforçar la protecció dels drets fonamentals segons com evoluciona la societat, el progrés social i els avenços científics i tecnològics. Recorda també que aquests drets comporten responsabilitats i deures, tant respecte als altres com respecte a la comunitat humana i a les generacions futures.

L'Ajuntament de Barcelona s'ha caracteritzat pel seu compromís pioner en la defensa dels Drets Civils a la ciutat des de fa anys, fa ja 22 anys, al 1992 es va crear la figura del Comissionat per a la defensa dels Drets Civils, fa 19, l'any 1995 es va crear la Regidoria de Drets Civils i fa gairebé 16 anys, es va posar en funcionament l'Oficina per a la no discriminació.

Aquesta vocació pública de defensa dels drets fonamentals i les llibertats públiques és ben vigent, així com la voluntat política que un ajuntament tingui serveis de titularitat municipal per atendre a les persones víctimes de discriminació.

Actualment i segons es recull en el **Programa d'Actuació Municipal 2012-2015** un dels objectius de l'Ajuntament de Barcelona ha de ser ***"Garantir la convivència veïnal i preservar la cohesió social, per tal que ningú pugui ser discriminat o vegi vulnerats els seus drets fonamentals"***.

Per aquest motiu, es considera que és important donar un nou impuls al funcionament dels actuals serveis i programes municipals específics en matèria de Drets Civils per dotar-los de més coherència, eficiència i impacte entre la ciutadania i aconseguir que la promoció i defensa dels Drets Civils a la nostra ciutat sigui una qüestió més central i transversal que impregni totes les actuacions i programes municipals sigui quin sigui el departament impulsor de les mateixes.

És per això que la present mesura de govern concreta aquesta reorientació i reordenació de programes i recursos i que anomena aquesta nova etapa Agència pels Drets Civils i la No Discriminació, no per dotar-los de moment de l'estructura jurídica i organismes que componen una agència en sentit estricte, si no per impregnar al concepte i funcionament dels Drets Civils a la nostra ciutat de l'esperit transversal i dinàmic que el terme Agència porta implícit.

Els dos principals valors a potenciar en aquesta nova etapa seran la transversalitat i la proximitat territorial als districtes i barris de la ciutat, per millorar a través de tots els departaments municipals i de la proximitat amb la ciutadania la difusió, promoció, defensa i apoderament dels drets recollits a la Declaració Universal dels Drets Humans a tots els indrets de la ciutat, i per tant es pretén que l'Ajuntament és doti d'un instrument eficient que sigui el garant i el motor de que totes les polítiques municipals o que afectin a la nostra ciutadania fomentin la igualtat d'oportunitat i de tracte i la no discriminació.

L'Agència enfocarà la seva feina a través de dos eixos de treball, la **prevenció i promoció** que pretén formar i informar sobre els drets i els seus mecanismes de defensa, i **l'atenció i assessorament** per actuar activament en els casos que aquests drets han estat vulnerats.

Per poder treballar ambdues vessants cada eix tindrà **diverses línies d'actuació** que aglutinaran les diferents activitats i programes relacionats.

La gestió d'aquestes actuacions s'impulsarà des de la Direcció de Drets Civils amb l'impuls i dependència política de la Regidoria de Dona i Drets Civils, tenint també com a referent en el cas dels Afers Religiosos la figura del Comissionat de l'Alcaldia pels Afers Religiosos.

» 02. OBJECTIUS

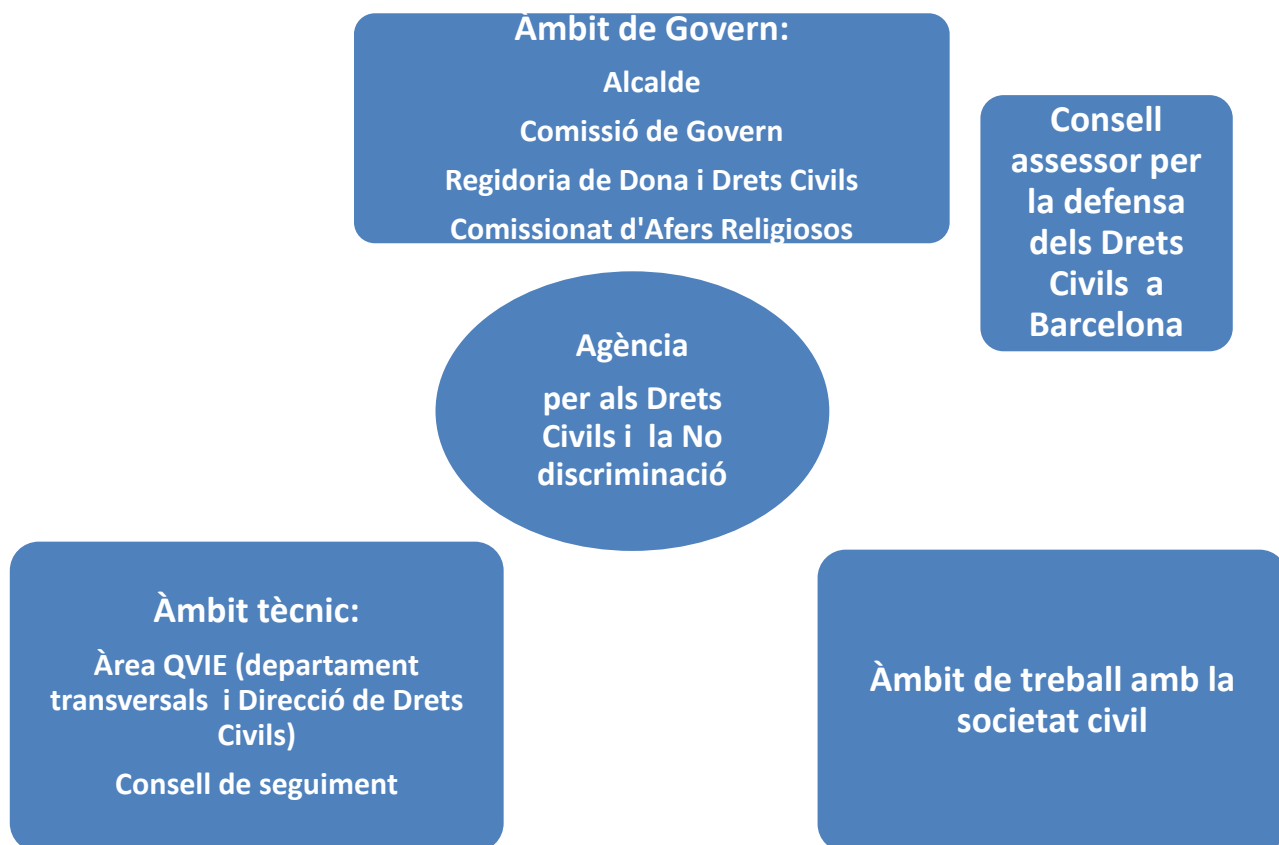
L'objectiu general de l'Agència és aconseguir que sigui identificada i utilitzada per part de la ciutadania com el servei municipal que impulsa la defensa i promoció dels drets i deures a la ciutat de Barcelona.

Els **objectius específics**, seran:

- Establir els espais i programes que garanteixin el coneixement, la prevenció i la defensa dels drets civils a la ciutat de Barcelona des de la transversalitat, la territorialització i la complicitat de la societat civil.
- Evitar els fenòmens de discriminació (el racisme, la xenofòbia, misogínia, homofòbia i l'antisemitisme...).
- Fomentar la protecció dels drets de les persones que pertanyen a col·lectius específics, així com la igualtat de gènere i els drets fonamentals.
- Promoure els deures que tenen les persones com a ciutadans i ciutadanes envers la societat.
- Proporcionar a la resta de departaments municipals formació, eines i assessorament en matèria de drets fonamentals per a què els tinguin en consideració quan planifiquen i executen les seves actuacions.
- Proporcionar així mateix informació a la ciutadania sobre els seus drets i deures i realitzar accions d'atenció, assessorament, mediació i sanció si ho permet el marc legal, en aquells casos en que es vulnerin els drets individuals o col·lectius de la ciutadania.

» 03. ESTRUCTURA ORGANITZATIVA

Àmbit de govern

Responsable de l'impuls polític i de definir les prioritats de l'Agència, cercar els recursos i avaluar la seva feina. Liderada per l'Alcalde i la Regidoria de Dona i Drets Civils, en coresponsabilitat amb la Comissió de Govern.

Àmbit tècnic

Disposarà de dos nivells:

- Per una banda serà la responsable de l'execució i dels programes i plans de treball i de l'elaboració d'informes i documents formada pel personal adscrit a diferents departaments transversals de l'Àrea de Qualitat de Vida Igualtat i Esports i en concret de la Direcció de programa de Drets Civils.

- Per una altra es dotarà d'un Consell de Seguiment que avaluarà i seguirà el seu funcionament per garantir l'acompliment de les finalitats de les seves actuacions, aquest consell estarà format per la gerència municipal, per la gerència de QVIE, per la gerència de coordinació territorial, per la direcció executiva de QVIE i per la direcció de serveis d'Equitat Social i Salut i presidit per la Regidora de Drets Civils. El suport tècnic i la secretaria les realitzarà la direcció de programa de Drets Civils.

Àmbit de treball amb la societat civil

Espai de cooperació, intercanvi d'informació, experiències i bones pràctiques amb les entitats i espai de treball per a la identificació de problemàtiques relacionades amb la vulneració de drets i l'abordatge de solucions.

Consell assessor per a la defensa dels Drets Civils a Barcelona

Format per persones expertes de reconegut prestigi que puguin garantir el rigor i el coneixement en aquesta matèria.

» 04. MARC LEGAL I REFERENTS EN TEMES D'IGUALTAT I NO DISCRIMINACIÓ

El present marc legal enumera les principals normes, lleis, directrius que regulen els drets sense pretendre ser exhaustiu en el seu desenvolupament en detall. S'hi entenen compreses totes les normes i legislacions vigents relacionades amb els àmbits de treball.

SISTEMA DE NACIONS UNIDES

En el marc de l'Organització de les Nacions Unides, i en part també en alguns dels seus organismes especialitzats (OIT, UNESCO, FAO, etc.) s'han elaborat un seguit d'instruments internacionals vinculants pels Estats i les seves administracions locals.

Entre aquests instruments jurídics destaca, en primer lloc, la Declaració Universal de Drets Humans de 1948¹. Tot i que la Declaració Universal no és un tractat internacional, sinó una resolució adoptada per l'Assemblea General de les Nacions Unides, en l'actualitat hi ha pocs dubtes sobre el seu caràcter vinculant. Sense anar més lluny, l'article 10.2 de la Constitució espanyola assenyala que els drets fonamentals de la secció primera del Títol I CE s'interpretaran de conformitat amb la DUDH, així com dels tractats internacionals de drets humans ratificats per Espanya.

Els preceptes genèrics sobre igualtat i no discriminació els trobem als articles 1, 2 i 7 de la DUDH.

Entre els tractats internacionals d'àmbit general destaquen, com a desenvolupament de la Declaració Universal:

- Pacte Internacional de Drets Civils i Polítics (1966). En vigor des de 1976
- Pacte Internacional de Drets Econòmics, Socials i Culturals (1966). En vigor des de 1976.

El conjunt de la Declaració Universal i els dos Pactes rep de vegades el nom de "Carta Internacional de Drets Humans" i es pot considerar, juntament amb la pròpia Carta de les Nacions Unides, com a cúspide normativa internacional en matèria de drets humans. Tots dos instruments incorporen el principi d'igualtat entre homes i dones i la prohibició de discriminació per raó de raça, color, sexe, idioma, religió, opinió política, origen nacional o social, posició econòmica, naixement o qualsevol altra condició social, en concret es troba als articles 2.1, 4.1, 24.1, 25 i 26 del PIDCP i als articles 2.2, 7.a.i, 7.c y 10.3 del PIDESC.

¹ <http://www.un.org/spanish/aboutun/hrights.htm>

Així mateix, en el si de l'ONU s'han elaborat altres tractats que reconeixen drets a col·lectius desfavorits o bé en el què es posa l'èmfasi en la lluita contra certes violacions de drets humans particularment aberrants. Destaquen, pel que fa als drets d'igualtat i no discriminació els següents tractats:

- Convenció internacional sobre l'eliminació de totes les formes de discriminació racial (1965)
- Conveni per a l'eliminació de totes les formes de discriminació contra la dona (1979)
- Conveni per a la prohibició de la tortura i altres tractes cruels, inhumans o degradants (1984)
- Conveni sobre els drets dels infants (1989)
- Conveni sobre els drets de les persones amb discapacitat (2006)

Tots aquests tractats formen part de l'ordenament jurídic espanyol i són per tant obligatoris per a totes les administracions públiques.

D'altra banda, existeix un Conveni sobre els drets dels treballadors migrants i les seves famílies (1990) que Espanya no ha ratificat – tampoc ho han fet els altres estats membres de la UE, per exemple- i que compta només amb 42 estats part. De tota manera, per les Nacions Unides, el conveni estableix un estàndard internacional de tracte als treballadors migrants que tots els estats haurien de respectar, si més no de manera tendencial i progressiva.

En quant al tràfic i explotació de persones assenyalen també:

- Convenció de Nacions Unides contra la Criminalitat Transnacional Organitzada, aprovada per la Resolució de l'Assemblea General de 15 de novembre de 2000 (Convenció de Palerm).²
- Protocol per prevenir, reprimir i sancionar la *trata* de persones, especialment dones i menors. Convenció Nacions Unides.³
- Informe del Secretari General de les Nacions Unides A/65/209, de 2 d'agost de 2010, relatiu al tràfic de dones i nenes.⁴

Encara en el marc de les Nacions Unides, s'han elaborat altres instruments en forma de declaració o resolució, sense valor jurídic vinculant. Entre els més interessants hi ha la Declaració sobre els drets de les persones pertanyents a minories nacionals o ètniques, religioses i lingüístiques (Resolució 47/135 de 18 de desembre de 1992 de l'Assemblea General de l'Organització de les Nacions Unides).

² <http://www.acnur.org/t3/fileadmin/scripts/doc.php?file=biblioteca/pdf/1292>

³ http://www2.ohchr.org/spanish/law/pdf/protocoltrafficking_sp.pdf

⁴ <http://www.un.org/womenwatch/daw/vaw/>

Dins de la Secretaria de les Nacions Unides, l'encarregat de coordinar els diferents comitès de supervisió dels tractats de drets humans és l'Oficina del Alt Comissionat de les Nacions Unides pels Drets Humans.⁵

ORGANISMES ESPECIALITZATS

Pel que fa als organismes especialitzats de Nacions Unides, el més destacat pels drets analitzats és l'Organització Internacional del Treball (1919). Aquesta organització ha adoptat més de 200 tractats que regulen tots els aspectes relacionats amb el treball, entre ells la igualtat i no discriminació per raó de sexe, raça, religió, orientació sexual, condició social o qualsevol altra condició.

En destaquen els següents:

C100 - Conveni sobre igualtat de remuneració, 1951

C111 - Conveni sobre la discriminació (ocupació i feina), 1958

C118 - Conveni sobre la igualtat de tracte de nacionals i estrangers en matèria de seguretat social, 1962

C156 - Conveni sobre treballadors amb responsabilitats familiars, 1981

EUROPA: CONSELL D'EUROPA I UNIÓ EUROPEA

L'organització internacional encarregada d'establir i supervisar els estàndards europeus en matèria de drets humans és el Consell d'Europa. Fundat l'any 1949, en l'actualitat compta amb 47 estats part. La Unió Europea, fundada com a "Comunitats europees" (1951-1957) i amb 28 estats parts en l'actualitat, s'ha incorporat a la defensa i promoció dels drets humans més recentment.

Consell d'Europa

El principal instrument de reconeixement i protecció dels drets humans a escala europea (Consell d'Europa) és el Conveni europeu per a la Salvaguarda dels drets humans i de les llibertats fonamentals (Roma, novembre de 1950).

⁵ <http://www.ohchr.org/SP/Pages/WelcomePage.aspx>

Els drets d'igualtat i no discriminació es troba recollit a l'article 14 del CEDH. En concret, l'article 14 recull la prohibició de la **discriminació**, però no amb caràcter general, sinó "en el gaudiment dels drets i les llibertats reconeguts en la present Convenció".

Espanya, però, no és part en el Protocol addicional n. 12, de 4 de novembre de 2000, que reconeix el dret a la **igualtat davant la llei i a la no discriminació**.

En qualsevol cas, una de les característiques més singulars d'aquest Conveni europeu és que les persones que estan sota la jurisdicció de qualsevol dels estats part poden recórrer a una instància internacional, el **Tribunal Europeu de Drets Humans**, si creuen que qualsevol administració nacional (inclosos els ajuntaments) ha vulnerat els seus drets reconeguts al Conveni.

Els altres dos convenis fonamentals en el àmbit del Consell d'Europa són

- Carta Social Europea (1961), amb el seu Protocol addicional de 1988. En total, són 23 drets socials, particularment de l'àmbit laboral, salut i protecció social. No recull el dret d'igualtat explícitament. Espanya no ha ratificat la Carta Social Europea (revisada), de 1996. L'òrgan de control de la CSE és el Comitè Europeu de Drets Socials.
- Conveni europeu per la prevenció de la tortura i altres tractes degradants de 26 de novembre de 1987. L'òrgan de control del Conveni és el Comitè de Prevenció de la Tortura (CPT) que realitza visites in situ a les dependències on hi ha persones privades de llibertat (incloses, per exemple, les de la Guàrdia Urbana), sense necessitat de previ avís i amb el dret d'entrevistar-se de manera privada amb aquestes persones.

Encara en l'àmbit del Consell d'Europa, hi ha dos instruments convencionals de referència per la protecció de les cultures minoritàries o amenaçades i que tenen molt a veure amb els drets d'igualtat i no discriminació. Són la Carta Europea per a les Llengües Regionals o Minoritàries (1992), que ha estat ratificada per 25 estats membres; i el Conveni Marc per a la Protecció dels Minories Nacionals (1995), ratificada per 39 estats. Espanya ha ratificat tots dos tractats, que compten amb mecanismes de supervisió específics.

Altres són el Conveni del Consell d'Europa sobre la lluita contra la de sers humans, Varsòvia, 2005⁶ i la Decisió Marc del Consell de 19 de juliol de 2008 relativa a la lluita contra el tràfic d'éssers humans (2002/629/JAI), publicat al Diari Oficial de la Unió Europea L 203, d'1

⁶ <http://www.acnur.org/t3/fileadmin/scripts/doc.php?file=biblioteca/pdf/6020>

d'agost de 2002 (pp. 1-4) i la Resolució del Parlament Europeu sobre la prevenció del tràfic d'éssers humans, B7-0029/2010.

Unió Europea

Des del Tractat de la Unió Europea (Maastricht, 1992), el respecte als drets humans és una condició explícita per a l'admissió de nous estats. El TUE estableix també una "ciutadania europea" amb alguns drets "europeus" molt concrets, com ara participar en les eleccions al Parlament europeu o l'assistència consular fora del territori comunitari per part de qualsevol legació d'un estat membre, en absència de la de l'estat de la nacionalitat.

La reforma operada pel Tractat d'Amsterdam (1997) estableix la prohibició de tota discriminació per raó de nacionalitat (art. 12) i disposa que el Consell podrà adoptar accions adequades per a lluitar contra la discriminació per motius de sexe, d'origen racial o ètnic, religió o conviccions, discapacitat, edat i orientació sexual (art. 13).⁷

L'any 2000, en el marc de la Conferència de Niça, es va elaborar una Carta europea de drets fonamentals, que en la última revisió dels tractats constitutius (Lisboa, 2007) s'ha incorporat al cabal comunitari com a dret primari, per sobre per tant de la resta del dret europeu. La Carta té un capítol sobre "igualtat", en concret el capítol III que conté 7 articles referents als diferents aspectes de la igualtat (igualtat davant la llei, no discriminació, diversitat cultural, religiosa i lingüística, igualtat entre homes i dones, infants, persones grans i persones amb discapacitat).

Les previsions constitucionals europees han estat desenvolupades a través de diverses directives comunitàries, que són particularment rellevants per l'administració local:

- Directiva 2000/43/CE (Directiva d' Igualtat racial) i la Directiva 2000/78/CE (Directiva relativa a la Igualtat de tracte en l'Ocupació), adoptades per unanimitat dels estats membres.
- La legislació de la UE en matèria de lluita contra la discriminació estableix un conjunt coherent de drets i obligacions als Països de la UE, inclosos els procediments destinats a ajudar a les víctimes de discriminació. Tots els Ciutadans de la UE tenen dret a protecció jurídica davant la discriminació directa i indirecta, igualtat de tracte en l'ocupació, dret a rebre ajuda dels organismes nacionals o a interposar una denúncia a través d'un procediment judicial o administratiu.

⁷ http://europa.eu/legislation_summaries/institutional_affairs/treaties/amsterdam_treaty/index_es.htm

- Directiva 2000/78/CE del Consell d'Europa, de 27 de novembre de 2000 relativa a l'establiment d'un marc general per a la igualtat de tracte en l'ocupació i l'ocupació.⁸
- És la relativa a l'establiment d'un marc general per a la igualtat de tracte en el treball i en l'ocupació. Afecta doncs a l'administració local tant pel que fa a les relacions contractuals amb el personal que hi presti serveis, directament contractada per ella o per empreses sots-contractades. També en relació a les competències en divulgació i denúncia.
- Directiva 2000/43/CE del Consell d'Europa, de 29 de juny de 2000, relativa a l'aplicació del principi d'igualtat de tracte de les persones independentment del seu origen racial o ètnic.⁹ És la relativa a l'aplicació del principi d'igualtat de tracte a les persones amb independència del seu origen racial o ètnic. Afecta directament a l'administració local en tots aquells àmbits en els que té competència, directa o bé de gestió a través d'organismes que la rebin d'altres administracions públiques.
- Altres directives comunitàries més recents relatives al principi d'igualtat i la no discriminació són:
- Directiva 2002/90/CE del Consell de 28 de novembre de 2002 destinada a definir l'ajuda a l'entrada, a la circulació i a l'estada irregulars, incorporada a la Llei Orgànica 14/2003, de 20 de novembre, de reforma de la Llei orgànica 4/2000, d'11 de gener, sobre drets i llibertats dels estrangers a l'estat espanyol i la seva integració social, modificada per la Llei orgànica 8/2000, de 22 de desembre; de la Llei 7/1985, de 2 d'abril, reguladora de les bases del règim local; de la Llei 30/1992, de 26 de novembre, de règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú, i de la Llei 3/1991, de 10 de gener, de competència deslleial, publicada al BOE el 21 de novembre de 2003 (BOE 279).
- Directiva 2004/113/CE sobre la implementació del principi de igualtat de tracte entre homes i dones a l'accés a bens i serveis.¹⁰
- Directiva 2004/81/CE del Consell de 29 d'abril de 2004 relativa a l'expedició d'un permís de residència a nacionals de tercers països que siguin víctimes de la *trata* d'éssers humans o hagin estat objecte d'una acció d'ajuda a la immigració il·legal, que cooperen amb les autoritats competents, publicat al Diari Oficial de la Unió Europea L 261, de 6 d'agost de 2004 (p. 19-23).
- Directiva 2006/54/CE relativa a l'aplicació del principi d'igualtat d'oportunitats i de tracte entre homes i dones en matèria de treball i ocupació.¹¹

⁸ <http://eurlex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2000:303:0016:0022:ES:PDF>

⁹ <http://www.oberaxe.es/files/normativas/477b7770c6356/Directiva%20200043CE.pdf>

¹⁰ <http://eurlex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2004:373:0037:0043:ES:PDF>

¹¹ <http://eurlex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2006:204:0023:0036:es:PDF>

- Directiva 2007/76/CE relativa al principi d'igualtat de tracte entre homes i dones pel que fa a l'accés a l'ocupació, a la formació i a la promoció professional i les condicions de treball.
- Directiva 2009/52/CE del Parlament Europeu i del Consell de 18 de juny de 2009, per la qual s'estableixen normes mínimes sobre les sancions i mesures aplicables als empleats nacionals de tercers països en situació irregular, publicat al Diari Oficial de la Unió Europea L 168, de 30 de juny de 2009 (pp. 24-32).
- Directiva 2011/36/UE, relativa a la prevenció i lluita contra la *trata* de sers humans i la protecció de les víctimes.¹²

La Unió Europea està en procés de negociar la seva adhesió, en tant que subjecte internacional, al Conveni europeu de drets humans

ESTAT ESPANYOL

- Constitució Espanyola, article 14 estableix que “els espanyols són iguals davant la llei, sense que pugui prevaler cap discriminació per raó de naixença, raça, sexe, religió, opinió o qualsevol altra condició o circumstància personal o social”.¹³ El Títol Primer de la Constitució defineix extensament els “drets i deures fonamentals”, per bé que alguns d'aquests drets, bàsicament els de la secció 1ª del cap. 2n d'aquest Títol (“drets fonamentals i les llibertats públiques”) tenen un rang superior als d'altres “principis rectors de la política social i econòmica” (cap. III).
- Llei Orgànica 7/1980, de 5 de juliol, de llibertat religiosa.¹⁴
- Codi Penal de 1995, especialment els articles 510, 511 i 512.¹⁵
- Codi Civil.¹⁶
- Estatut dels Treballadors, articles 4.2 c), 17.1, 24.2 i 28.¹⁷
- Normativa general per la defensa de consumidors i usuaris de serveis¹⁸
- Lleis i normatives generals sobre els drets de les persones amb discapacitats.¹⁹
- Llei orgànica 4/2000 sobre drets i llibertats dels estrangers a Espanya i la seva integració social²⁰

¹² <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2011:101:0001:0011:Es:PDF>

¹³ <http://www.congreso.es/consti/>

¹⁴ http://www.boe.es/boe_catalan/dias/1980/12/30/pdfs/A00050-00052.pdf

¹⁵ http://www.boe.es/g/es/bases_datos/doc.php?coleccion=iberlex&id=1995/25444

¹⁶ <http://civil.udg.es/normacivil/estatal/cc/1t4.htm>

¹⁷ http://www.gencat.cat/treball/doc/doc_83784893_1.pdf

¹⁸ <http://www.quejasyreclamaciones.com/normativaconsumo.htm>

¹⁹ <http://www.ub.edu/integracio/lleis.htm>

²⁰ <http://www.boe.es/boe/dias/2011/04/30/pdfs/BOE-A-2011-7703.pdf>

- Llei Orgànica 1/2004, de 28 de desembre de mesures de protecció integral contra la violència de gènere.²¹
- Llei orgànica 3/2007, de 22 de març, per la igualtat efectiva de dones i homes.²²
- Llei 12/2009 de 30 d'octubre reguladora del dret d'asil i de la protecció subsidiària.²³
- Reial decret 932/2013, de 29 de novembre, pel qual es regula la Comissió Assessora de Llibertat Religiosa.²⁴

CATALUNYA

El Títol I de l'Estatut d'Autonomia de Catalunya de 2006²⁵ ("drets, deures i principis rectors") consolida a l'alça els estàndards de protecció establerts a la Constitució espanyola i els tractats internacionals, per tal d'evitar qualsevol intent de regressió en matèria de drets. A més, l'Estatut converteix en drets el què per la Constitució són mers principis rectors (cultura, salut, serveis socials, condicions de treball, habitatge, etc.) i reconeix drets que la Constitució no recollia directament, perquè no eren una preocupació l'any 1978, com és el cas molt particularment del dret al medi ambient.

En concret:

ARTICLE 4. DRETS I PRINCIPIS RECTORS

1. Els poders públics de Catalunya han de promoure el ple exercici de les llibertats i els drets que reconeixen aquest Estatut, la Constitució, la Unió Europea, la Declaració universal de drets humans, el Conveni europeu per a la protecció dels drets humans i els altres tractats i convenis internacionals subscrits per Espanya que reconeixen i garanteixen els drets i les llibertats fonamentals.
2. Els poders públics de Catalunya han de promoure les condicions perquè la llibertat i la igualtat dels individus i dels grups siguin reals i efectives; han de facilitar la participació de totes les persones en la vida política, econòmica, cultural i social, i han de reconèixer el dret dels pobles a conservar i desenvolupar llur identitat.
3. Els poders públics de Catalunya han de promoure els valors de la llibertat, la democràcia, la igualtat, el pluralisme, la pau, la justícia, la solidaritat, la cohesió social, l'equitat de gènere i el desenvolupament sostenible.

²¹ <http://www.boe.es/boe/dias/2004/12/29/pdfs/A42166-42197.pdf>

²² http://www.boe.es/g/es/bases_datos/doc.php?coleccion=iberlex&id=2007/06115

²³ http://www.boe.es/boe_catalan/dias/2009/10/31/pdfs/BOE-A-2009-17242-C.pdf

²⁴ http://www.boe.es/boe_catalan/dias/2013/12/16/pdfs/BOE-A-2013-13069-C.pdf

²⁵ <http://www.gencat.cat/generalitat/cat/estatut/>

ARTICLE 15. DRETS DE LES PERSONES

1. Els ciutadans de Catalunya són titulars dels drets i els deures reconeguts per les normes a què fa referència l'article 4.1.
2. Totes les persones tenen dret a viure amb dignitat, seguretat i autonomia, lliures d'explotació, de maltractaments i de tota mena de discriminació, i tenen dret al lliure desenvolupament de llur personalitat i capacitat personal.
3. Els drets que aquest Estatut reconeix als ciutadans de Catalunya es poden estendre a altres persones, en els termes que estableixen les lleis.

ARTICLE 40. PROTECCIÓ DE LES PERSONES I DE LES FAMÍLIES

8. Els poders públics han de promoure la igualtat de totes les persones amb independència de l'origen, la nacionalitat, el sexe, la raça, la religió, la condició social o l'orientació sexual, i també han de promoure l'eradicació del racisme, de l'antisemitisme, de la xenofòbia, de l'homofòbia i de qualsevol altra expressió que atempti contra la igualtat i la dignitat de les persones.

Altres lleis aprovades pel Parlament català són:

- Llei 10/1998, de 15 de juliol, d'unions estables de parella
- Llei orgànica 4/2000, sobre drets i llibertats dels estrangers a Espanya i la seva integració social, reformada LO 2009 i Reglament RD 557/2011, 20 abril, sobre el període de reflexió i permisos excepcionals de residència de treball.²⁶
- Llei Orgànica 11/2003, de 29 de setembre, de mesures concretes en matèria de seguretat ciutadana, violència domèstica i integració social dels estrangers, publicat al BOE de 30 de setembre de 2003 (BOE número 234) que modifica l'article 188 de la Llei Orgànica 10/1995, de 23 de novembre, del Codi Penal.
- Llei 5/2008 del dret de les dones a eradicar la violència masclista.²⁷
- Pla integral de lluita contra la *trata* de éssers humans amb fins d'explotació sexual, desembre 2008.²⁸
- Programa de Mesures per a l'abordatge de situacions de prostitució, en especial de les d'explotació de persones amb finalitat sexual, Generalitat de Catalunya.²⁹

²⁶ http://www.boe.es/aeboe/consultas/bases_datos/act.php?id=BOE-A-2000-544

²⁷ <https://www.gencat.cat/eadop/imatges/5123/08115106.pdf>

²⁸

<http://www.inmujer.es/ss/Satellite?blobcol=urldata&blobheader=application%2Fpdf&blobheadername1=Contentdispositi on&blobheadervalue1=inline&blobkey=id&blobtable=MungoBlobs&blobwhere=1244653025136&ssbinary=true>

BARCELONA

La ciutat de Barcelona i les institucions del govern local estan compromeses amb la defensa dels drets humans, proclamats el 1948 a la Declaració Universal de les Nacions Unides, i s'ha treballat en profunditat perquè es puguin exercir plenament.

En una ciutat com Barcelona, oberta i acollidora, democràtica i cada vegada més diversa i complexa, cal continuar garantint el respecte als Drets Humans sense discriminacions.

Aquests drets són garantits per:

- Carta europea de Salvaguarda dels drets humans a la ciutat, ratificada per l'Ajuntament de Barcelona al juliol del 2000, estableix el principi d'igualtat de drets i de no-discriminació. La idea d'igualtat apareix en diversos articles de la Carta europea, perquè la igualtat no és només un dret en si mateix, sinó que també és un instrument per a assolir el gaudi efectiu de tots els drets humans. Tots i cadascun d'ells s'han de gaudir "sense discriminació". Aquesta idea té força manifestacions en el marc del dret a la ciutat
 - Per exemple, en relació amb el dret a la salut (art. 17): "Les autoritats municipals afavoreixen l'accés en igualtat de tots els ciutadans i ciutadanes, a l'atenció i prevenció sanitàries".
 - Pel què fa al dret a l'habitatge: "1. Tots els ciutadans i ciutadanes tenen dret a un habitatge digne, segur i salubre. 2. Les autoritats municipals vetllen per l'existència d'una oferta adient d'habitatge i d'equipaments de barri per a tots els ciutadans i ciutadanes, *sense distinció deguda al nivell d'ingressos*."
 - Tampoc no hi pot haver discriminació de cap tipus en l'accés al treball i en les condicions d'ocupació laboral "4. Les autoritats municipals desenvolupen, en col·laboració amb les altres institucions públiques i les empreses, *mecanismes per garantir la igualtat de tots i totes davant el treball, per impedir qualsevol tipus de discriminació per motius de nacionalitat, sexe, opció sexual, edat o discapacitat pel que fa al salari, les condicions de treball, al dret de participació, a la promoció professional i a la protecció contra l'acomiadament*."
- Carta de ciutadania. Carta de Drets i Deures de Barcelona de 2011. L'Ajuntament de Barcelona fa seus els Drets fonamentals amb la seva Carta de Ciutadania. Es fonamenta en la Declaració Universal de Drets Humans, la Convenció de Drets dels

²⁹ <http://legislacion.derecho.com/acord-gov-183-2010-11-octubre-2010-departament-d-accio-social-i-ciutadania-3004518>

Infants, Convenció Internacional sobre els Drets de les Persones amb Discapacitat, la Constitució espanyola, l'Estatut d'Autonomia de Catalunya, la Carta Municipal de Barcelona i la Carta Europea de Salvaguarda dels Drets Humans a la Ciutat.

El seu objectiu és que totes les persones trobin a Barcelona les condicions socials, econòmiques, polítiques, culturals, ambientals i d'accessibilitat universal per viure-hi dignament.

Va ser aprovada pel Plenari Municipal de l'Ajuntament de Barcelona a la sessió del 17 de desembre de 2010. Es tracta d'un text divulgatiu i pedagògic que recull els drets i deures de les persones que viuen a la ciutat posant en valor aquells elements de convivència basats en el sentiment de pertinença, d'espai col·lectiu i de dignitat.

Estableix una sèrie de drets i deures de la ciutadania, en relació als drets socials, a les accions que afavoreixen la igualtat, a drets i obligacions respecte a la cultura, el medi ambient.

En concret, pel què fa a la prohibició de la discriminació, els compromisos europeus han estat assumits per la Carta de ciutadania de Barcelona, sobretot pel què fa a col·lectius que tradicionalment han patit més situacions de discriminació: les dones, amb especial referència a la lluita contra la violència exercida en l'àmbit de la llar "Totes les persones tenen dret a una política municipal que promogui i incorpori les polítiques d'igualtat i contra la violència masclista" (art. 20.1); les persones LGBTI ("art. 21. Totes les persones tenen dret a no ser discriminades per raó de la seva orientació sexual i identitat de gènere"); la gent gran ("art. 23 Ningú no pot ser discriminat per raó de la seva edat"); els estrangers ("art. 24.1 Les persones de nacionalitat estrangera tenen dret a gaudir a Barcelona, sense discriminació, de tots els drets que els reconeix l'ordenament jurídic") i les persones en circumstàncies de diversitat física, psíquica o sensorial (art. 25: "tenen dret a serveis públics que considerin la seva realitat en termes d'inclusió i adaptació, sense discriminació"). Finalment, "totes les persones que es trobin en estat de necessitat personal bàsica" (i no només els veïns i veïnes de la ciutat) "tenen dret d'accés als serveis socials de la ciutat que s'ofereixen a tota la població, sense cap discriminació ni dilació".

- Pla d'Actuació Municipal de Barcelona 2012-2015. Objectiu de Ciutat 1.8. Segons es recull en aquest document programàtic, un dels objectius de l'Ajuntament de Barcelona ha de ser "Garantir la convivència veïnal i preservar la cohesió social, per tal que ningú pugui ser discriminat o vegi vulnerats els seus drets fonamentals".

A més, en el marc de la protecció de persones víctimes de tràfic per qualsevol motiu es va signar el 17 d'octubre del 2013 el Protocol de Protecció de les víctimes de tràfic d'éssers humans a Catalunya,³⁰

³⁰ http://premsa.gencat.cat/pres_fsvp/docs/2013/10/17/11/42/02a5c5e2-dd84-4af4-b6db-29bb016553e5.pdf

» 05. ELS PRINCIPIS D'ACTUACIÓ DE L'AGÈNCIA

IGUALTAT I NO DISCRIMINACIÓ

L'Agència treballarà des d'aquests dos principis, entenent la discriminació com la vulneració de drets i el tracte desigual que es produeix vers una persona o col·lectiu determinat pel fet de ser percebuda de forma diferent, i considerant aquesta diferència com un tret negatiu i assegurant que totes les seves actuacions com els seus objectius de treball amb altres actors contribueixin a eradicar aquest fenomen i aconseguir avançar cap la igualtat en el tracte de totes les persones de la ciutat.

LA PERSONA AL CENTRE DE L'ATENCIÓ

Es prestarà especial importància a l'atenció i assessorament en casos individuals de vulneració de drets, treballant prioritàriament des de la perspectiva de la mediació i la resolució alternativa de conflictes, sense descartar la via legal en els casos que es consideri adequada i la sanció quan l'ordenament jurídic ho permeti.

L'atenció a la persona a banda de permetre actuar directament en casos de vulneració de drets dotarà també a l'Agència d'una eina per prendre el pols a la situació dels drets en la nostra ciutat, detectar problemàtiques emergents i permetre actuar des de la prevenció.

APODERAMENT

Tant els programes de formació, atenció com de sensibilització s'abordaran per tal que els col·lectius i persones a les quals ens adrecem millorin les seves capacitats, el reconeixement dels propis drets i la forma de defensar-los.

D'altra banda, la ciutadania té la responsabilitat de garantir els drets de la resta de les persones per tal que els puguin exercir amb llibertat i igualtat, i així, tot individu té el deure d'actuar amb un posicionament ferm i amb accions legals en aquest sentit, si s'escau.

CORESPONSABILITAT

Els individus, les persones formen part d'una comunitat i com a membres d'aquesta societat cal que exerceixin recíprocament les llibertats i les responsabilitats. Tota actuació individual té transcendència en la comunitat i en l'àmbit de la defensa dels drets humans i la lluita contra la discriminació aquest fet té especial transcendència.

COL·LABORACIÓ

L'Agència promourà el diàleg i una coordinació més estreta amb la societat civil i treballarà en contacte amb entitats i amb altres institucions especialment dins del marc europeu que actuïn dins l'àmbit dels drets fonamentals.

CENTRALITAT I TRANSVERSALITAT

La voluntat política és que la defensa dels drets humans i la lluita contra les discriminacions formin part central de l'agenda de l'acció del govern municipal. L'Agència treballarà de forma estreta amb la resta de departaments i districtes. Totes i cada una de les persones que treballen en els diferents departaments assumeixen la importància de la Declaració Universal dels Drets Humans veient que tots els departaments es poden complementar uns als altres al difondre i defensar els drets humans.

Aquesta voluntat d'enfocament central i transversal, no ha de ser únicament amb els altres departaments municipals, sinó també amb les altres administracions i amb la societat civil. Els programes de l'Agència tindran una doble orientació, cap a l'organització interna municipal i cap a la ciutadania, entitats i altres institucions.

PROXIMITAT

Els foment i la defensa dels drets han de ser presents a tota la ciutat, i cal basar les polítiques públiques en el principi de proximitat. El respecte i la defensa de la dignitat, la llibertat en el seu sentit ampli o la igualtat han d'estar presents en totes les accions que es desenvolupen diàriament a la nostra ciutat en contacte directe amb la ciutadania des dels diferents districtes i barris de la ciutat.

CONEIXEMENT

El respecte i la defensa dels drets fonamentals passa pel coneixement del seu estat a la ciutat. L'Agència facilitarà informació i dades sobre l'estat dels drets a la ciutat a través de la recerca aplicada.

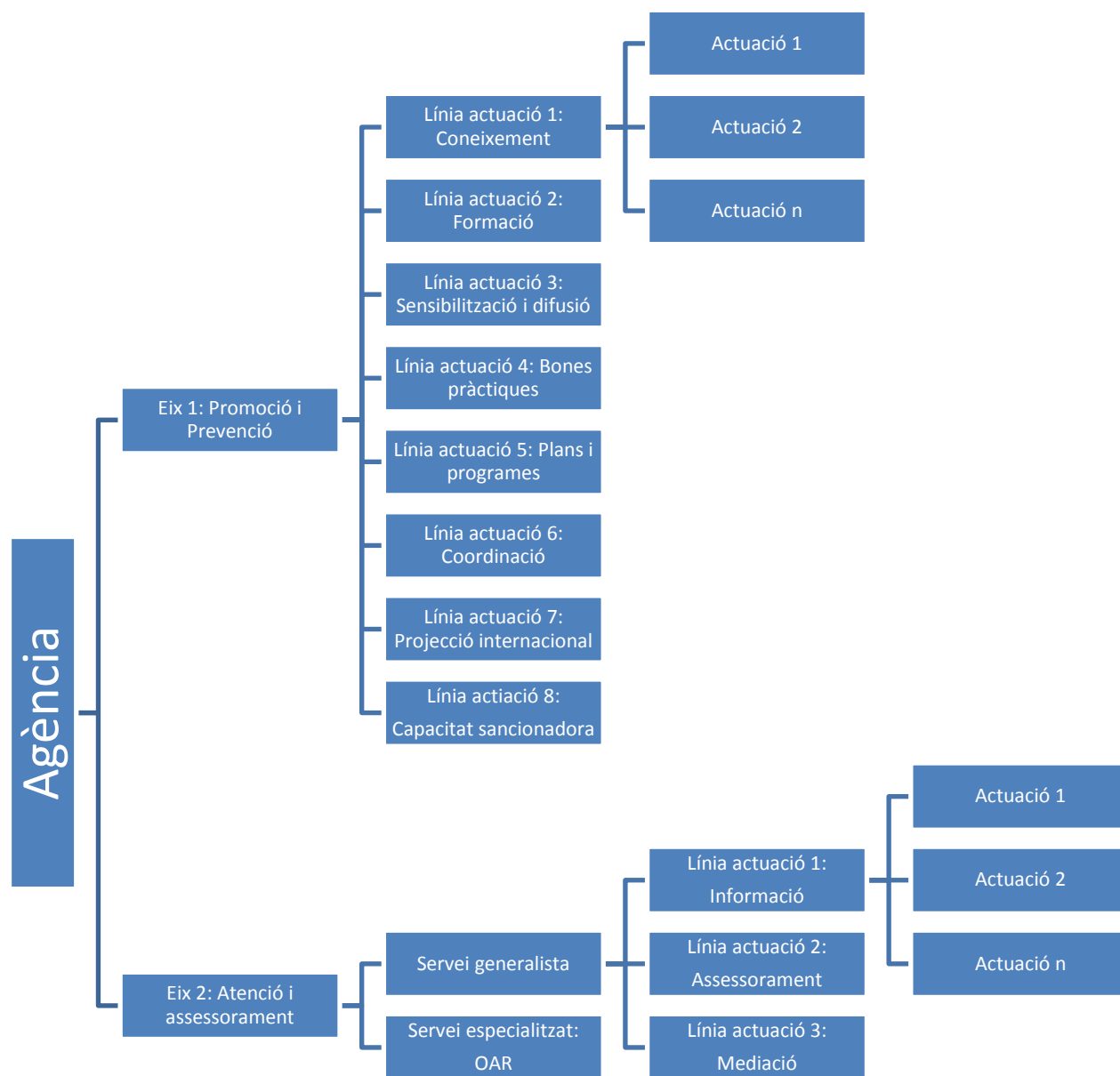
INNOVACIÓ I MILLORA CONTINUADA

Tots els programes i actuacions seran objecte d'una avaluació continua que permetrà capitalitzar les experiències, anar adaptant-los a les modificacions de l'entorn i conèixer l'impacte de les diferents mesures. Així mateix, ha de permetre fer un seguiment de la seva evolució i poder rendir comptes. Es crearan espais de debat sobre temes o realitats emergents on s'identificaran bones pràctiques pròpies o d'altres actors que permetin innovar i anar evolucionant en els serveis prestats

» 06. METODOLOGIA

L'esquema de treball serà el següent:

Les actuacions previstes s'enfocaran en dos sentits **d'actuació**:

- **Intern**: com a garant i motor de totes les polítiques que sorgeixen de l'organització municipal, gerències, districtes, instituts i empreses municipals desenvolupant estratègies que promoguin la centralitat i la transversalitat dels valors i actuacions, proporcionant els coneixements, actituds i comportaments que contribueixin a la creació i promoció d'una cultura universal de defensa dels drets humans i de la no discriminació, inherent i adaptada a cada actuació de l'Ajuntament.
- **Extern**: com a garant dels drets i deures per tal que cap ciutadà o ciutadana pugui ser discriminat o vegi vulnerats els seus drets fonamentals i llibertats públiques.

Els dos eixos de treball seran:

1. La promoció i prevenció.

Amb aquest eix es pretén promoure el respecte universal i efectiu de tots els drets humans i les llibertats fonamentals contribuint així, entre altres coses, a la prevenció d'abusos i a la vulneració dels drets al proporcionar els coneixements, actituds i comportaments per tal de contribuir a la creació i la promoció d'una cultura universal dels drets humans que faci també que la ciutadania prengui consciència del seu deure i responsabilitat en aquesta defensa dels drets de les persones.

2. L'atenció i l'assessorament.

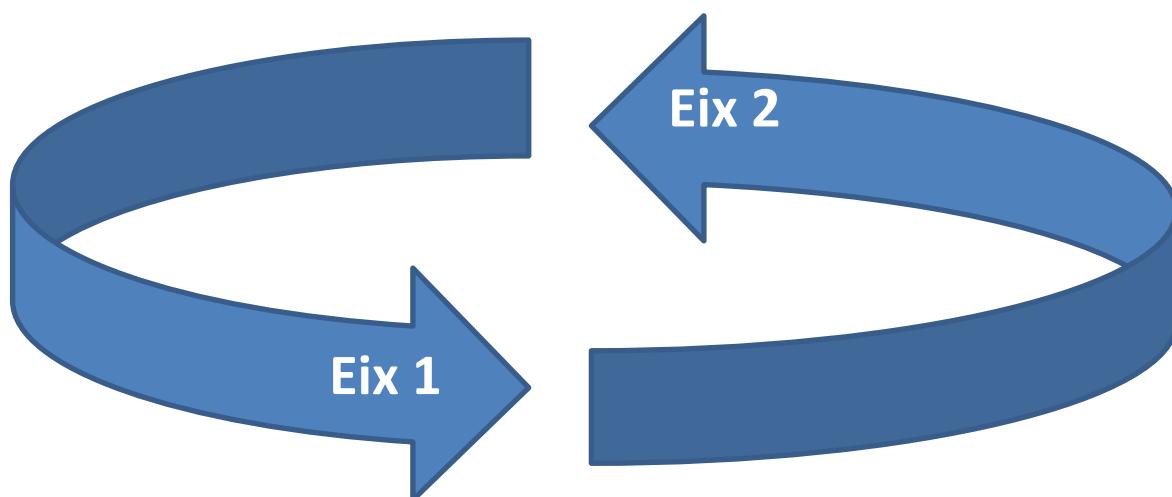
Atendre i assistir a les víctimes de discriminació de qualsevol tipus i contribuir a reforçar la seva capacitat de defensar els seus drets és el principal objectiu d'aquest eix que aportarà a més altres informacions sobre l'estat de vulneració dels drets a la ciutat i permetrà actuar com un mecanisme de detecció i de prioritització d'actuacions.

Així, els dos eixos acaben retroalimentant-se:

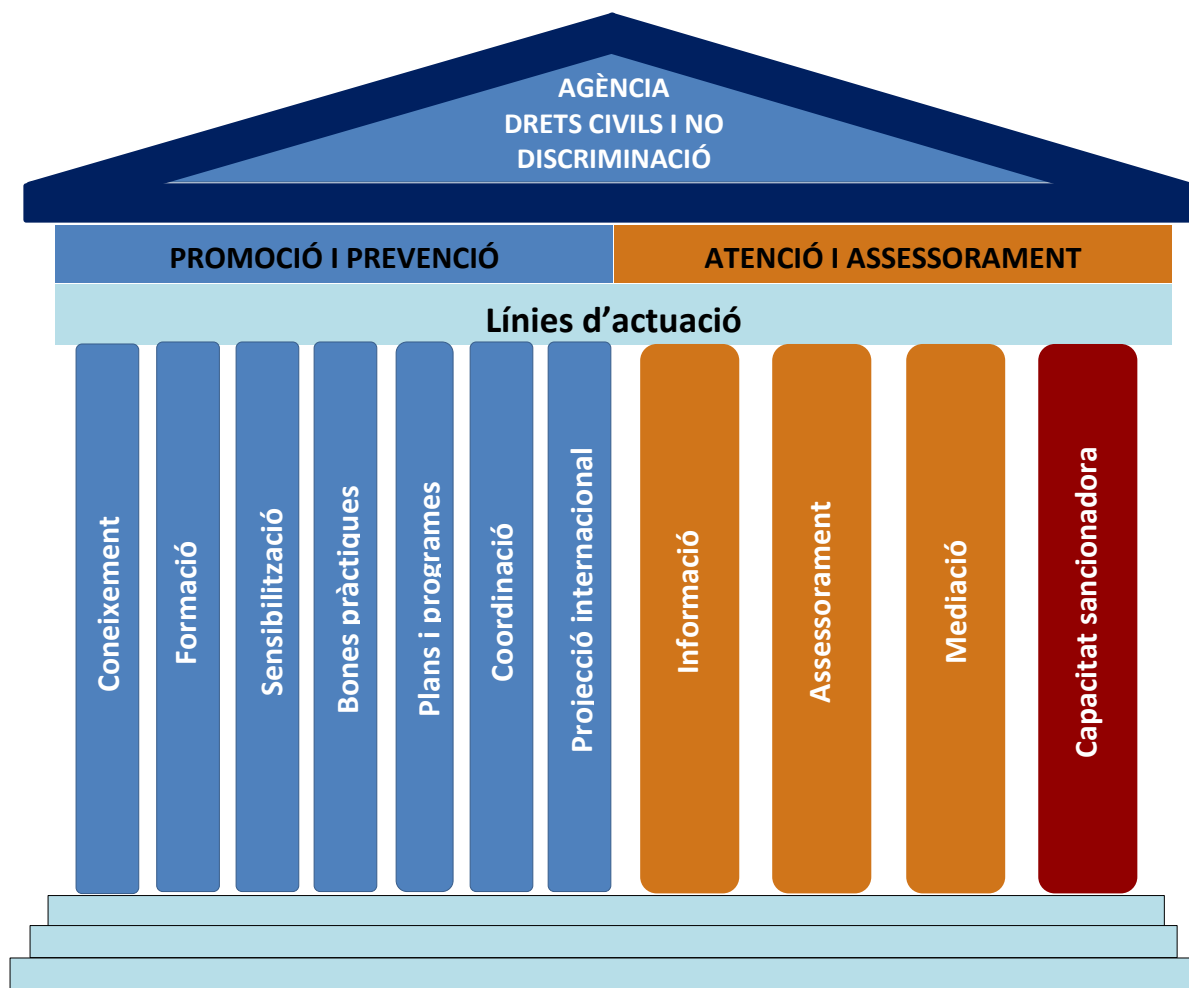
L'atenció permet atendre els casos actuals de vulneració i assessorar a les víctimes i alhora és un importat mecanisme de detecció que ens aporta la informació necessària per ajustar els programes de prevenció i promoció a la realitat.

Al seu torn uns bons programes de prevenció i promoció tenen per objectiu la disminució de la vulneració de drets a mig i llarg termini, ja sigui a través de projectes anuals de llarga trajectòria, com d'iniciatives ad hoc fruit del coneixement de la realitat que s'hagi pogut copsar a través dels serveis d'atenció i assessorament.

Els dos eixos contindran diferents línies d'actuacions:

EIX DE TREBALL 1: PROMOCIÓ I PREVENCIÓ

LÍNIES D'ACTUACIÓ

1.1. CONEIXEMENT

Actuar com una antena que permeti disposar d'informació fiable sobre la situació dels drets fonamentals i les llibertats públiques, així com també actuar de catalitzador de la informació de què disposin altres actors que actuïn en aquest camp a la ciutat per tal de poder disposar de la màxima informació possible.

ACTUACIONS:

- 1.1.1. L'Agència establirà una xarxa de cooperació amb entitats i institucions de la ciutat, que constituirà un mecanisme d'intercanvi d'informació i posada en comú de coneixements, facilitat la cooperació entre l'Agència i les altres parts. Aquesta xarxa que actuarà com a Laboratoris de Bones Pràctiques i l'Agència es podrà adreçar als diferents membres en funció de les necessitats específiques que consideri prioritàries. En el marc d'aquests laboratoris es realitzarà l'intercanvi i difusió de bones pràctiques i de dades sobre la situació dels drets fonamentals a la ciutat. Permetrà una millor vigilància contra conductes discriminatòries.
- 1.1.2. Elaboració d'un informe quinquennal sobre la situació, global o específica, dels drets fonamentals a la ciutat destacant exemples de bones pràctiques i presentarà, quan es consideri, informes temàtics que tinguin un interès particular per la política municipal.
- 1.1.3. Elaborar un informe anual de la gestió de l'Agència que inclogui la informació elaborada, un cop contrastada amb les entitats, segons el seu àmbit d'actuació.
- 1.1.4. Elaboració d'un apartat al web amb els informes i estudis realitzats per diferents institucions i entitats relacionats amb l'estat dels drets a la ciutat de Barcelona.

1.2. FORMACIÓ (INTERNA I EXTERNA)

Impulsar la creació i impartició de recursos de formació tant dins del propi Ajuntament com per diferents col·lectius, empreses o institucions en aquells temes en que es detectin mancances i que es considerin prioritàris. Amb un doble objectiu, prevenir la vulneració de drets i difondre els drets i els deures així com la coresponsabilitat de tota la ciutadania en aquest àmbit. D'aquesta manera es treballaran prioritàriament, entre d'altres, els següents aspectes:

- L'acceptació de la diferència com un valor positiu
- La convivència pacífica
- La constatació de l'existència dels prejudicis socials
- La fugida de l'estigma dels diferents col·lectius
- El foment de la consciència crítica respecte als missatges dels mitjans de comunicació
- El reconeixement del llenguatge discriminatori d'ús quotidià
- La detecció de situacions de discriminació real que es pot patir com a grup específic de població.

ACTUACIONS:

- 1.2.1. Organització de cursos de formació informant, orientant i formant en el coneixement en els drets fonamentals i llibertats públiques a tots els treballadors i treballadores de l'organització municipal.
- 1.2.2. Vetllar per a què qualsevol curs ofert al personal municipal, independentment de la seva temàtica, abordi d'una forma o altra el tema dels drets.
- 1.2.3. Organització de cursos externs i interns de formació sobre els temes que es detecti a través de les oficines d'atenció que presenten casos de vulneració de drets.
- 1.2.4. Elaboració de materials didàctics i organització de tallers de reflexió.
- 1.2.5. Es treballarà pel coneixement i l'aplicació del Decret 112/2010 pel qual s'aprova el Reglament d'espectacles públics i activitats recreatives sobre el Dret d'Admissió.

1.3. SENSIBILITZACIÓ I DIFUSIÓ (INTERNA I EXTERNA)

Millorar la conscienciació de la ciutadania sobre els seus drets fonamentals i les llibertats públiques i sobre les possibilitats i mecanismes per fer que aquests drets es defensin. Desenvolupar una estratègia de comunicació per donar a conèixer i incrementar la utilització dels recursos disponibles per part de la ciutadania.

ACTUACIONS:

1.3.1. Xarxa d'Escoles per a la Igualtat i la No Discriminació

Disseny i execució d'un programa per a una xarxa d'escoles que promoguin la igualtat i la no discriminació per a l'etapa de l'educació obligatòria dels 6 als 16 anys, implicant tots els actors (AMPES, alumnat i professorat) i que faci especial incidència en els efectes dels estereotips de gènere en els primeres manifestacions de violència masclista i també de els sortides professionals. El projectes s'iniciarà a les escoles públiques i concertades, si bé es pretén arribar a mig termini a totes les escoles de la ciutat

Neix de la necessitat de completar i reforçar les múltiples iniciatives polítiques, socials i institucionals que, des de fa anys, es duen a terme en relació a la prevenció de la violència masclista en les relacions interpersonals i la promoció d'una convivència positiva, tant dins el sistema educatiu com en l'educació no formal, aportar una major integració en les intervencions, fer-ne un seguiment sistematitzat i avaluar el procés d'implementació i els resultats obtinguts a curt, mig i llarg termini. Totes aquestes accions estan incardinades i formaran part del

currículum escolar. Està previst que el programa s'executi al llarg de tota l'escolarització dels infants, dins l'ensenyament obligatori, avaluant els resultats bianualment i contempla també una avaluació global de procés, tant de la prova pilot com del programa. La prova pilot durant el curs 2014-2015.

1.3.2. Cicle de Cinema pels infants

Es tracta d'una proposta pedagògica que pretén crear espais de reflexió i debat a l'escola i a la família, per tal de dotar als infants d'elements pel desenvolupant d'una ciutadania activa, basada en el respecte a l'altre, la solidaritat, la coresponsabilitat i el pensament crític.

Aquesta proposta pedagògica té en compte els diferents moments evolutius dels nois i noies i està diferenciada en base als nivells educatius amb pel·lícules que faciliten a l'alumnat una reflexió al voltant del respecte als drets individuals i col·lectius.

L'objecte del programa és difondre, sensibilitzar i promoure els Drets Humans, alhora que prevenir actituds i comportaments discriminatoris, entre els nois i noies d'educació infantil, educació primària i educació secundària obligatòria de la ciutat.

Per tal d'aprofundir i treballar els continguts tant de la pel·lícula, com dels drets vinculats a aquesta, es facilita al professorat una guia pedagògica amb propostes per treballar a l'aula abans i després del visionat de la pel·lícula.

També contempla sessions de cinema adreçades a les famílies, amb l'objectiu de fomentar el diàleg i el debat a l'entorn dels drets, aportant un element d'interrelació educativa al programa.

1.3.3. El pregó de les Festes de Santa Eulàlia

Programa educatiu i participatiu que possibilita que els nois i noies, de vuit a deu anys, experimentin amb la pràctica, la seva condició de ciutadans i ciutadanes de ple dret, tal i com recull la Convenció dels Drets de l'Infant, posant en valor també, les responsabilitats associades als drets.

Durant uns mesos, els infants amb l'acompanyament dels mestres, reflexionen, intercanvien idees i elaboren, en un marc col·laboratiu i de treball en equip, amb l'objectiu de conèixer el funcionament de les institucions democràtiques, del país i de la ciutat.

1.3.4. El Dia de la Diversitat

És un esdeveniment de foment, sensibilització i educació en drets humans, adreçat a joves estudiants de 12 a 18 anys de Barcelona. Durant dues jornades consecutives, en un mateix espai, a través de jocs, dinàmiques, tallers i diferents propostes d'activitats es dona a conèixer aquests drets i es posa a l'abast dels participants les entitats de referència que hi treballen.

Està organitzat per la Regidoria de Dona i Drets Civils de l'Ajuntament de Barcelona, amb el suport de l'Agència Europea dels Drets Fonamentals (FRA) i amb la participació d'entitats de referència de la ciutat en defensa dels drets humans, amb la intenció d'oferir un espai que fomenti la interacció i el respecte mutu entre els joves: diversos, diferents i totes i tots iguals en drets.

Aquest darrer any es va passar d'un dia a dos donada l'elevada valoració i assistència, la 5ª edició va tenir lloc a l'Espai Jove La Fontana amb més de 1.200 escolars. Més enllà de la celebració de la Diada es fa una feina continuada amb les escoles al llarg de l'any, mantenint operativa i actualitzada el web www.diadeladiversitat.cat on presenta material i recursos didàctics.

1.3.5. Realització de visites escolars a centres de culte, a través de la proposta didàctica "Llocs de cultes, espais per descobrir" (en col·laboració amb l'IMEB) i realització del cicle de música religiosa a les Biblioteques (en col·laboració amb el Consorci de Biblioteques de Barcelona).

1.3.6. Projectes singulars de commemoració de dies internacionals i situacions i accions de vulneració de drets fonamentals produïts en la història de la societat, per tal de sensibilitzar i prevenir situacions similars.

1.3.7. Ruta dels Drets Humans a la ciutat.

Disposar d'una activitat cultural específica a Barcelona per la promoció dels DDHH on es doni a conèixer la història per conquerir-los a la nostra ciutat. Això es durà a terme proposant entorns emblemàtics o significatius de la ciutat i oferint informació on poder aprofundir en el seu coneixement.

1.3.8. Realització d'una imatge de l'Agència i una campanya de comunicació que informe dels serveis, objectius i formes d'accés.

1.3.9. Presentació d'un informe anual a un òrgan de govern per donar compte de forma unitària de totes les actuacions que es duen a terme en el marc de l'Agència.

1.3.10. Drets a la informació i a la comunicació

En col·laboració amb l'Associació de Lectura Fàcil, per tal de garantir el Dret a la Informació i a la Comunicació a tothom, s'editen diferents materials en format de Lectura Fàcil adreçats a les persones amb dificultats de comprensió lectora.

Gran part dels materials s'editen des del programa de Drets Civils es fa amb aquest format perquè siguin accessibles i entenedors per tots els segments de la població; llibres, documents, pàgines webs, etc.

Els objectius d'editar els materials en Lectura Fàcil han estat, entre d'altres:

- Facilitar l'accés a la lectura a tothom (el 30% de la població té dificultats lectores).
- Potenciar l'accés a la lectura perquè és una necessitat social i un dret recollit en diversos textos legals, nacionals i internacionals.
- Posar a l'abast de tothom la possibilitat de llegir, atès que és un plaer que permet compartir idees, pensaments i experiències.

Aquest recurs que es gestiona i impulsa des de Drets Civils s'ofereix als diferents departaments de l'Àrea de Qualitat de Vida, Igualtat i Esports per a que anualment editin en aquest forma aquells materials que siguin del seu interès.

Materials editats:

Declaració Universal dels Drets Humans de Nacions Unides.

Carta Europea de Salvaguarda dels Drets Humans a la Ciutat.

Pla Municipal per al col·lectiu Lesbià, Gai, Transsexual i Bisexual.

Carta Europea dels Drets dels infants Hospitalitzats.

Directiva per a la Igualtat de Tracte en la Feina i l'Ocupació.

Directiva per a la Igualtat de tracte de persones independentment del seu origen racial o ètnic.

Plans d'actuació de serveis socials per districte

Resum executiu de l'Informe de Salut de Barcelona

Pla inclusió

Butlletí Institut Municipal de Persones amb Discapacitat

1.3.11. Celebració dels dies internacionals de referència.

1.4. RECERCA I RECULL DE BONES PRÀCTIQUES

Crear i transferir coneixement a través de la pròpia pràctica i de la creació d'espai de debat sobre diferents temes: *Àgores*. Capitalització d'experiències i bones pràctiques a nivell local, nacional i internacional.

ACTUACIONS:

1.4.1. Organització d'ÀGORES - Debats entre tècnics municipals i experts d'altres entitats al voltant dels Drets Humans per anar produint un diccionari bàsic de conceptes, per compartir problemàtiques comunes i establir criteris de bones pràctiques.

1.4.2. Coordinació amb altres departaments que porten a terme actuacions que garanteixin la promoció de la diversitat cultural, la representació equitativa i la promoció de l'àmplia varietat del patrimoni i les expressions culturals, la memòria col·lectiva i l'espai públic de l'autoritat municipal i promoure la interculturalitat en la vida de la ciutat.

1.4.3. Projecte *tercers*. Realitza reunions programades amb entitats i altres administracions i institucions que treballen en la defensa dels drets de la ciutadania. L'intercanvi periòdic d'informació, col·laboracions i coneixements és necessari per aconseguir una xarxa interconnectada de defensa dels drets a la ciutat.

1.5. ELABORACIÓ I GESTIÓ DE PLANS, PROGRAMES I PROJECTES ADREÇATS A COL·LECTIUS VULNERABLES

ACTUACIONS:

1.5.1. Elaboració de l'Estratègia Local amb i pel Poble Gitano

L'objectiu principal de l'Estratègia és la de realitzar accions que promoguin la integració, la cohesió social, la sensibilització i el coneixement de la cultura gitana, des d'una perspectiva de igualtat i no discriminació. Afavorint aquelles accions que equiparen a la comunitat gitana amb la resta de la societat barcelonina.

El seus objectis específics són:

- Avançar cap a la igualtat d'oportunitats, de tracte, la igualtat de gènere, l'apoderament i la promoció de la joventut.

- Oferir accions de formació i assessorament a professionals que treballen amb la comunitat gitana a Barcelona.
- Sensibilitzar i formar sobre la realitat del Poble Gitano a la ciutat.

La estratègia està centrada en els següents principis i valors:

- a) **Principis rectors:** la igualtat, el respecte i la no discriminació, la participació ciutadana, la cooperació institucional, la inclusió social, la normalització, els deures, el principi de subsidiarietat i el treball col·laboratiu amb els districtes, com elements irrenunciables d' aquesta proposta.
- b) **Principis metodològics:** la pròpia implicació de la comunitat gitana, la necessària col·laboració entre institucions de la ciutat, i la benvolguda alineació amb les polítiques i recomanacions promogudes per altres institucions com el govern de la Generalitat, la comissió Europea i el Consell d' Europa.
- c) **Valors:** la pluralitat, la independència, la innovació i la solidaritat.

1.5.2. Pla Municipal per al col·lectiu lesbià, gai, transsexual i bisexual 2010-2015

Són el conjunt de polítiques públiques de l'Ajuntament de Barcelona per promoure, defensar i garantir els drets de ciutadania de persones gais, lesbianes, bisexuals i transsexuals de la ciutat de Barcelona, a partir de les competències pròpies del govern local i coordinant les polítiques de les diverses àrees, districtes, instituts, consorcis i empreses municipals dirigides a aquests col·lectius.

Els seus objectius són:

- Articular i coordinar les accions que l'Administració municipal adreça a col·lectiu de persones gais, lesbianes, transsexuals i bisexuals de la ciutat.
- Incorporar la perspectiva LGTB a tota l'estructura municipal
- Implementar un sistema de control i avaluació d'aquestes accions.

Es basa en els següents principis:

- Atenció a les persones LGTB des de la seva diversitat com a mesura per a garantir-ne la igualtat
- Incorporació de la perspectiva transversal en les accions adreçades al col·lectiu LGTB.
- Integració de la perspectiva LGTB als serveis existents.

- Trasllat a la vida quotidiana i als serveis municipals de la igualtat de drets que figuren en el marc legal.
- Inclusivitat dins del col·lectiu LGTB amb una atenció especial als subcol·lectius més vulnerables (menors, dones, gent gran, persones transsexuals i persones amb sida/VIH).

Segon el darrer informe de seguiment presentat al Plenari del Consell LGTB el mes de juliol de 2013, el Pla es troba a un nivell de desenvolupament del 91,30%.

- 61,5% son mesures ja realitzades
- 29,8 son accions en curs
- 8,6% estan pendents d'acció o validació

Les accions es desenvolupen des de les direccions i àmbits de l'Ajuntament segons indica el Pla Municipal LGTB i a través de les subvencions (20) i convenis (5) de temàtica LGTB.

1.5.3. Coordinació i seguiment d'altres plans i programes impulsats per altres departaments

Pla Municipal per a la Igualtat d'oportunitats entre dones i homes

Pla Municipal d'Infància

Pla Municipal de Família

Pla Municipal d'Adolescència i Joventut

Pla Municipal per a la Gent Gran

Pla de Salut de Barcelona

Pla de Salut Comunitària de Barcelona

Pla de Drogues

Pla Municipal per al Col·lectiu LGTB 2010-2015 (lesbià, gai, bisexual i transsexual)

Estratègia local del poble gitano

Pla de Treball d'Immigració

Pla d'Interculturalitat

Pla Estratègic de l'Esport de Barcelona

Plans de Desenvolupament Comunitari

Pla Director Cooperació Internacional 2013 - 2016

1.5.4. Impuls de nous plans o projectes que s'aniran implementant en funció de les noves necessitats de la ciutat en matèria de drets

Fruit de la comunicació i de la retroalimentació entre la vessant d'atenció i assessorament i, per tant, del coneixement dels problemes i realitats amb els

quals conviu la ciutadania, els programes de prevenció i promoció es podran ajustar i permetran impulsar noves línies d'actuació.

1.6. RELACIÓ, PARTICIPACIÓ I COORDINACIÓ AMB LA SOCIETAT CIVIL I ALTRES INSTITUCIONS

Establiment de treball en xarxa, recolzament d'iniciatives, intercanvi d'informació i facilitació de recursos. Reforçar el teixit de la societat civil per a que puguin tirar endavant les iniciatives que tinguin com a prioritat la prevenció i sensibilització dels drets fonamentals, per tal de facilitar instruments pel seu apoderament front actituds de discriminació i vulneració dels drets fonamentals.

Es tindrà especial relació amb l'entramat institucional (Fiscalia, Síndic de greuges de Catalunya, Síndica de greuges de Barcelona, Administració de Justícia, Benestar i Família de la Generalitat, universitats, cossos de seguretat, empreses, xarxes, centres educatius etc.) que la ciutat té per tal de defensar els drets dels ciutadans i ciutadanes.

Potenciar els espais de debat i visualització de col·lectius específics on puguin fer arribar les seves demandes, ja sigui en sessions de treball conjuntes o bé a través dels Consells municipals de participació. Elaboració, execució i avaluació dels diferents plans i programes amb la participació dels consells.

ACTUACIONS:

1.6.1. Realització de reunions periòdiques amb representants de les institucions relacionades (Fiscalia, Síndic de greuges de Catalunya, Síndica de greuges de Barcelona, Administració de Justícia, Benestar i Família de la Generalitat, Cossos de Seguretat, etc.)

1.6.2. Realització de sessions de treball amb entitats referents dels col·lectius específics.

1.6.3. Signatura de convenis amb entitats, per tal de col·laborar en iniciatives compartides.

1.6.4. Convocatòria de subvencions pel recolzament de projectes i programes de promoció i atenció en temes de Drets Civils.

1.6.5. Consell Municipal del Poble Gitano (CMPGB).

Creat l'any 1998, és un òrgan consultiu que actua com a plataforma estable d'interlocució i debat per a aquelles qüestions referents a la millora del benestar i la qualitat de vida dels gitanos i gitanes de la ciutat. L'objectiu del consell és implicar les entitats representatives del poble gitano en la millora del benestar, la lluita contra la discriminació i la defensa de la cultura gitana.

El Consell articula propostes realistes i viables i, al mateix temps, s'ha consolidat com un òrgan estable d'interlocució a l'hora de fer visibles les necessitats, les particularitats i els reptes del Poble Gitano de cara al futur.

Des del Consell es promouen accions en defensa i promoció de la cultura gitana, es fomenten iniciatives per a combatre el racisme i la discriminació, s'estimula la participació fomentant l'associacionisme, es facilita informació i assessorament a les entitats que formen part del Consell, i es vetlla per a que tant el Programa d'Acció Municipal com el Plans Sectorials contemplin mesures específiques dirigides al Poble Gitano com sistema per a garantir la plena igualtat d'oportunitats dels seus membres.

Competències:

- a) Promoure accions i iniciatives per combatre el racisme, la discriminació, i en defensa de la cultura gitana.
- b) Vetllar pel reconeixement, el sosteniment i el suport per al desenvolupament de les cultures presents a la ciutat, com a condició prèvia a l'evolució de la multiculturalitat.
- c) Estimular la participació del poble gitano fomentant l'associacionisme, facilitant la informació, l'assessorament, el suport i la difusió oportuns.
- d) Vetllar per la pluralitat i el reconeixement del protagonisme que els correspon, en una societat moderna, als joves i a la dona gitana.
- e) Cooperar activament amb l'Ajuntament de Barcelona per desenvolupar, seguir i avaluar la política municipal envers els assumptes d'interès per al benestar i la qualitat de vida d'aquest sector de població.
- f) Estudiar i emetre informes sobre temes d'interès per al poble gitano.

Composició:

Un representant de cadascuna de les entitats socials, cíviques i culturals del col·lectiu de gitanos que vulguin integrar-hi.

Actualment formen part del Consell 22 entitats de poble gitano

També formen part del Consell, un/a Regidor/a en representació de cada un dels diferents grups polítics municipals, designats per l'Alcalde

Els acords, informes i demandes del Consell tindran rang de recomanació per als òrgans del govern municipal, no essent vinculants.

1.6.6. Consell Municipal de Gais, Lesbianes, Homes i Dones Transsexuals

El Consell Municipal de Gais, Lesbianes i homes i dones Transsexuals és un òrgan consultiu i de participació sectorial constituït el 22 de juliol de 2004, amb la finalitat de fomentar la igualtat de drets, les llibertats i el reconeixement social dels gais i les lesbianes i els homes i les dones transsexuals.

Objectius

1. Estudiar, emetre informes i elaborar propostes sobre els assumptes que consideri d'interès per a les associacions, els altres agents del consell i el municipi, per tal de facilitar aquells canvis que portin a una ciutat més cívica i estructurada des de les aportacions dels ciutadans/es.
2. Afavorir i potenciar la coordinació entre les institucions que hi són implicades, així com impulsar la coordinació i col·laboració entre les entitats, les associacions ciutadanes, els sectors professionals i representants municipals.
3. Conèixer i debatre les actuacions municipals que contribueixin a promoure les aportacions de les lesbianes, els gais i els homes i dones transsexuals en tots els àmbits (social, cultural, polític, etc.) i a atendre específicament els homes i dones transsexuals i les lesbianes i els gais que pateixin situacions greus.
4. Ésser l'òrgan de consulta en els processos d'elaboració d'ordenances que afectin les lesbianes i els gais i els homes i dones transsexuals, no només durant els períodes d'informació pública expressa, sinó també durant els mateixos treballs d'elaboració.
5. Analitzar la situació en que es troba la ciutat respecte els gais i les lesbianes i els i les transsexuals, les actuacions que s'hi duen a terme, així com també proposar i promocióner iniciatives relacionades amb els estudis i les anàlisis derivades de les realitats detectades.
6. Facilitar la formació de grups de treball per tractar temes específics recollits al Pla Municipal LGTB (grup Trans ocupació, Gent Gran LGTB).

Composició

Els representants de cadascuna de les associacions de gais, lesbianes, bisexuals i homes i dones transsexuals presents a la ciutat així com els representants dels grups polítics de la corporació, els representants d'associacions d'empresaris, institucions, universitats o altres sectors d'especial interès que, per la seva trajectòria personal destaquin pels seus coneixements sobre els assumptes d'interès d'aquest consell.

També en formen part, els representants de partits polítics i sindicats que tinguin constituïda una comissió específica destinada a treballar amb els col·lectius representats al consell, i per últim, formem part del CMGLidhT professionals de l'àmbit municipal que tenen relació amb els objectius i continguts prioritaris del Consell.

1.6.7. Relació amb altres Consells Municipals de Participació, per tal de conèixer les realitats de la ciutat, coordinar actuacions i col·laborar en actuacions de sensibilització.

1.7. PROJECCIÓ INTERNACIONAL, CAPITALITZACIÓ I INNOVACIÓ

Manteniment i increment del prestigi de Barcelona com a ciutat referent en tant que garant dels drets fonamentals i les llibertats públiques de la ciutadania, la igualtat i la no discriminació, suma de sinèrgies amb altres ciutats i recerca de bones pràctiques.

ACTUACIONS:

Les xarxes i projectes internacionals dels que es forma part actualment en temes de Drets Humans i que es potenciaran són:

1.7.1. CGLU, Ciutats i Goversns Locals Units. Composit per 126 Estats i més de 1.000 ciutats d'arreu del món. La ciutat de Barcelona acull la seu principal de CGLU. En el marc de la Comissió es treballa en favor d'un concepte de seguretat internacional basat en la vida en condicions de pau. Pel que fa a l'àmbit dels Drets Humans la nostra darrera participació va tenir lloc a Saint-Denis (França), 11 i 12 de desembre de 2012 per participar a la 1a Trobada Mundial de governs Locals pel Dret a la Ciutat, va comptar amb la presència de la regidora de Dona i Drets Civils, Sra. Francina Vila. Aquesta trobada ha donat continuïtat a les conferències generals de la Carta Europea de Salvaguarda dels Drets Humans a la Ciutat.

1.7.2. ECCAR, Coalició Europea de Ciutats contra el Racisme. Aplega 104 municipis de 22 països d'Europa, forma part des de l'any de la seva constitució, és una Coalició emparada per la UNESCO i es treballa per avançar en el diàleg intercultural i intercomunitari i es dota d'un Pla d'Acció en 10 punts per combatre el racisme a les ciutats. Som una ciutat membre de ple dret, participant de les reunions, de les ciutats membres.

1.7.3. Carta Europea de salvaguarda dels drets humans a la ciutat- Ciutats pels drets humans. Neix al 1998 a Barcelona i se signa a la segona conferència l'any 2.000 a Saint Denis. Actualment està dins del paraigües de la Comissió d'Inclusió Social i Democràcia Participativa i Drets Humans.

1.7.3. Eurocities. És la plataforma política de les principals ciutats europees vers les institucions de la UE. Interconnecta els governs locals de més de 130 de les ciutats més grans d'Europa, de les quals 40 ciutats sòcies governen uns 130 milions de ciutadans en 35 països. Barcelona, és ciutat sòcia-fundadora i forma part del seu Consell Executiu.

Actualment, la Direcció de Drets Civils, ha iniciat la seva incorporació dins del grup de treball sobre els "Roma" anomenat "Roma Task Force".

"Roma Task Force", és un grup de treball d'EUROCITIES sobre la inclusió del Poble Gitano. Els membres d'aquest grup s'han compromès a lluitar contra la discriminació i l'explotació, tot fomentant la inclusió de la més gran minoria d'Europa, a través de l'intercanvi d'experiències entre les ciutats i la sensibilització de la importància de les ciutats dins del marc de la UE així com les estratègies nacionals d'integració de la població gitana. Entre les ciutats que formem part es troben Berlín, Belfast, Oslo, Nantes, Ghent, Stockholm, Budapest, etc. També aglutina entitats socials i de « *lobby* » que treballen amb la comunitat gitana com l'Open Society Foundations, European Roma Rights Center, European Roma Information Office, Bernard Van Leer Foundation, European Foundation Center, i altres « *policy makers de la CE* » responsables de la Comissió Europea com són la DG d'Ocupació o la DG de Justícia que són les que més treballen en temes de la comunitat gitana.

1.7.4. Carta Europea. L'Aliança Europea de Ciutats i Regions per a la Integració del Poble Gitano va ser establerta al Congrés de Poders Locals i Regionals del Consell d'Europa, amb el suport del Representant Especial del Secretari General

per als Assumptes Gitanos. Més de 120 ciutats i regions de més de 27 països participen a l'Aliança.

Al 2013 Barcelona participa, per primera vegada, amb altres ciutats de l'Estat Espanyol, en una iniciativa sobre l'Aliança Europea de Ciutats i Regions per a la inclusió dels Roma, projecte ROMACT.

1.7.5. Metròpolis

Metròpolis és l'associació internacional que reuneix a més de 130 ciutats i regions metropolitanes de més d'un milió d'habitants. Es va crear el 1985 com a fòrum internacional per a explorar temes i inquietuds comunes a totes les grans ciutats i àrees metropolitanes. Des del juliol de 2013, Barcelona presideix la Xarxa Internacional de Dones de Metròpolis, amb l'objectiu de treballar per a la igualtat i la no discriminació de les dones arreu de la seva àrea d'influència.

1.8. ACTUACIÓ COM A ADMINISTRACIÓ, CAPACITAT SANCIONADORA.

Des de l'Agència també es preveu actuar amb capacitat sancionadora en el moment en què la legislació ho permeti i en relació als casos en què així es designi.

ACTUACIONS:

- 1.8.1. Obrir els corresponents expedients sancionadors quan correspongui segons la informació de casos facilitada pel Servei d'Informació, Assessorament i Mediació.
- 1.8.2. Personar-se com a acusació en els casos de denúncies per vulneració de drets que es consideri d'especial gravetat.

EIX DE TREBALL 2: ATENCIÓ I ASSISTÈNCIA.

Aquest segon eix de treball contempla la prestació de serveis a la ciutadania a través de dos àmbits:

- a) Servei d'informació, assessorament i mediació**
- b) Afers Religiosos: OAR**

A) SERVEI D'INFORMACIÓ, ASSESSORAMENT I MEDIACIÓ

És un servei municipal d'orientació per a la defensa dels drets de les persones que poden ser discriminats per raó de:

- Gènere

- Orientació sexual i identitat de gènere
- Origen i pertinença cultural
- Estat de salut
- Diversitat funcional
- Edat
- Situació econòmica i social

Aquest serà un dels serveis més visibles de l'Agència per part de la ciutadania. Es concep com la porta d'acollida presencial de les persones en demanda d'assistència i en defensa dels drets vulnerats.

S'adreça especialment als ciutadans i ciutadanes de Barcelona que hagin estat objecte d'una discriminació dins o fora de la ciutat de Barcelona. És un punt de recepció, anàlisi i canalització de les diferents denúncies per tracte discriminatori i de qualsevol naturalesa.

En aquesta nova etapa actuarà també incorporant la territorialització a les seves activitats, reforçant el coneixement i la presència d'aquest servei als districtes per incrementar el seu ús i millorar el coneixement dels drets i deures, la cohesió social i cívica dels diferents barris de la ciutat. Aquesta perspectiva territorial aportarà millor coneixement i una visió més real de les actituds discriminatòries i aportarà coneixement per orientar i implementar noves actuacions més eficients.

Funcions

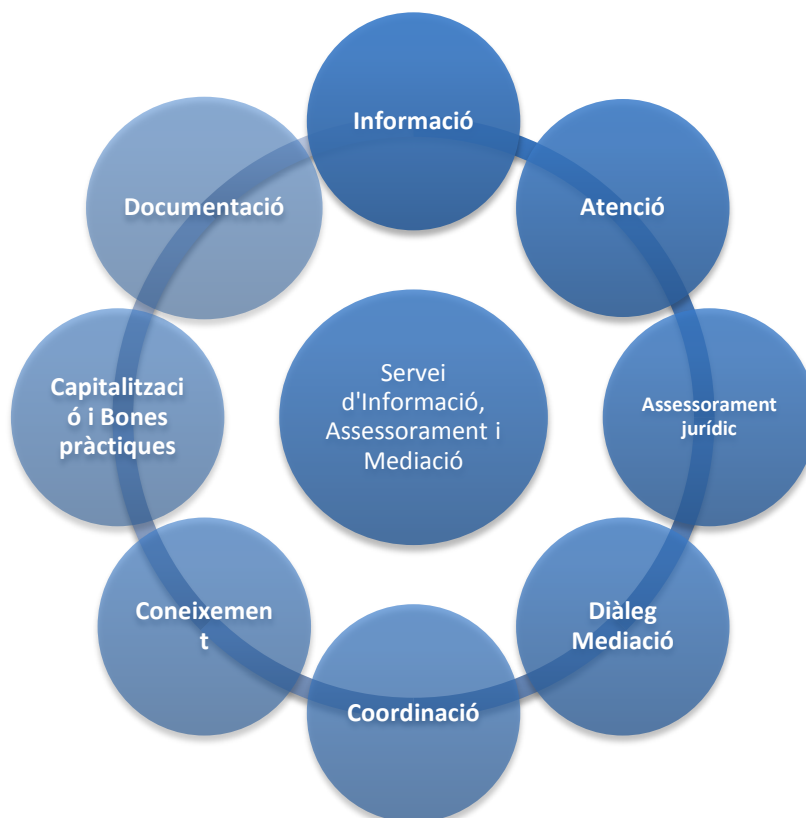
Des del Servei d'Informació, Assessorament i Mediació :

- **S'informa de tot allò** que faci referència a la igualtat de drets i als diferents àmbits de discriminació.
- **Es dona una atenció personal i confidencial** de les persones que creuen que els seus drets han estat vulnerats.
- S'ofereix **assessorament jurídic** per a la tramitació de denúncies per discriminació. En el cas que la denúncia hagi de prosperar per la via judicial, aquest servei assessora a les persones per tal que disposin de la informació adient per decidir si volen presentar denúncia. I, en cas afirmatiu, facilita informació del procediment a seguir.
- S'aposta pel **diàleg i per una solució negociada del conflicte** a partir dels principis de voluntarietat, privacitat, confidencialitat, igualtat, seguretat i llibertat. S'exerceix la funció mediadora en les queixes per discriminació. Quan la situació ho permet, es proposa una solució alternativa a la via judicial, la gestió alternativa de conflictes. Aquesta metodologia és utilitzada per atendre els

conflictes entre les persones o entitats que s'han sentit discriminades per particulars, empreses o institucions, sempre que hi hagi un acord previ entre ambdues parts d'acceptar el procés i assumir els possibles acords.

- Actua com a **espai privilegiat de coneixement de l'estat dels drets** a la nostra ciutat i permet realitzar accions formatives i preventives adequades a la realitat i a casos concrets. La comunicació directa amb les persones que denuncien situacions de vulneració dels seus drets i amb les entitats cíviques que actuen en la matèria, permeten identificar:
 - Els drets vulnerats
 - Els àmbits on es produeixen
 - Els col·lectius més vulnerats
 - Les conseqüències de la vulneració
- Es **coordina amb altres institucions i entitats** d'atenció i defensa dels drets per resoldre casos, derivar, intercanviar experiències i disposar de dades globals de la ciutat.
- **Capitalitza i racionalitza la informació** i dades dels casos que arriben de forma que es vagi creant experiència i coneixement documentat que permeti crear bases de dades de bones pràctiques i material útil per fer més eficaç l'abordatge i resolució dels casos.
- Detecta les vulneracions de drets susceptibles d'actuació i d'inici d'un **procediment sancionador** quan el marc normatiu ho permeti.
- Es potencia l'existència d'un "**Centre de recursos i documentació**", on l'estudi dels drets emergents sigui un dels punts forts que proporcionin reflexió i intercanvi de coneixement, i dotarà a l'Agència una perspectiva d'actualitat i de deliberació, prevenció i avançament de situacions.
- Es **millora el coneixement i la visualització del servei** partint d'una campanya de difusió i comunicació en que es presenti el servei amb criteris de territorialització que incrementi la seva proximitat a tota la ciutat i que al mateix temps que aporti continguts que s'adapti als diferents destinataris.

B) AFERS RELIGIOSOS: OAR

És un servei municipal que s'ocupa del coneixement del fet religiós a la ciutat, de garantir el dret a la llibertat religiosa i s'ocupa de la relació de l'Ajuntament amb les entitats religioses.

Funcions principals:

- **Facilita suport** per tal de fer-les-hi conèixer la normativa estatal, catalana i municipal, sobre els centres de culte, l'ús d'equipaments municipals per activitats diverses puntuals, incloent-hi les de culte i predicació així com l'assessorament per tal d'obtenir l'autorització corresponent per desenvolupar activitats en la via pública.
- **Facilita la comunicació ordinària** entre l'administració municipal i les comunitats religioses reconegudes en el Registre del Ministeri de Justícia de l'Estat.
- **Intervé**, d'acord amb el Comissionat, en situacions en les que calgui una entesa entre parts, sempre que una de les quals sigui entitat religiosa.

- **Ajuda a vetllar per a la bona convivència en l'espai públic** entre les diverses expressions religioses i l'entorn veïnal, d'entitats de l'administració municipal, entre d'altres.
- **Coneix** tot allò que tingui relació amb la realitat religiosa present al municipi que pugui ser d'utilitat per a les diverses confessions, les entitats de tots tipus, donant compte al Comissionat d'Afers Religiosos.
- **Col·labora** en les diverses iniciatives orientades a facilitar un major coneixement i respecte al fet religiós present a la Ciutat.
- **Facilita conferències i altres iniciatives** relacionades amb les religions i proporciona visites als centres de culte establerts a la Ciutat.

Altres funcions

- Interlocució i suport a les comunitats religioses en l'elaboració de processos administratius.
- Informació i assessorament pel que fa a qüestions relacionades amb el respecte i la convivència de la pluralitat religiosa a la ciutat.
- Comunicació ordinària amb les comunitats, seguiment de les festivitats de les diverses confessions religioses.
- Suport a les comunitats religioses que ho sol·licitin sobre la normativa referida a l'establiment de centres de culte, l'ús d'equipaments, la tramitació d'activitats a la via pública així com els processos per a la participació en convocatòries de subvenció.
- Informació de tot allò que tingui a veure amb la realitat religiosa de les Comunitats i la ciutadania.
- Actualització del Centre de Documentació en relació a temes que afecten al fet religiós.
- Producció i actualització de les publicacions editades gràficament o virtual.

LÍNIES D'ACTUACIÓ

2.1. INFORMACIÓ

Facilitar a través dels dos serveis especialitzats tota la informació sobre els drets i deures que es sol·liciti. Es reforçarà l'atenció directa per donar a conèixer millor els serveis i ser el referent de la ciutat de Barcelona on els ciutadans i les ciutadanes acudeixen pot acudir de demanar informació genèrica sobre drets o presentar una queixa a partir d'un enfocament participatiu creant nous canals de relació amb la ciutadania.

ACTUACIONS:

2.1.1. Una web orientat a servei: Cal orientar el web de l'Agència a les funcionalitats que espera l'usuari. Bàsicament informació i contacte ràpid i directe amb l'Agència en aquells casos que són de la nostra competència.

2.1.2. Dispositius mòbils. Cal apropar-se al ciutadà, fer-li fàcil la seva relació amb l'Agència, per això es desenvoluparan una App emmarcada dins del "suite Barcelona al mòbil" a través de la qual es vol facilitar la denuncia i la protecció dels drets humans del conjunt de la ciutadania d'una forma ràpida i senzilla que permeti afavorir la accessibilitat i proximitat de l'Agència a la ciutadania.

2.2. ASSESSORAMENT

Prestar a través dels dos serveis especialitzats una atenció personalitzada sobre diferents formes d'actuació en casos de vulneració de drets.

ACTUACIONS:

2.2.1. Es reforçaran els perfils professionals que estan a la primera atenció i s'adaptaran els horaris d'atenció per facilitar l'accés. Això permetrà millorar l'atenció i la detecció de casos.

2.2.2. Es milloraran les eines de registre i seguiment de casos.

2.3. MEDIACIÓ

Realització de tasques de mediació en alguns dels casos de conflictes atesos.

ACTUACIONS:

2.3.1. Organització de reunions i grups de treballs adaptats segons cada problemàtica.

2.3.2. Coordinació amb departaments de la pròpia administració municipal, d'altres administracions, institucions diverses, entitats, empreses o col·lectius en les que es detectin pràctiques abusives per tal d'establir mecanismes de mediació, formació i resolució dels conflictes detectats.

» 07. RECURSOS HUMANS

Àrea tècnica.

Les tasques que efectuarà l'Agència es coordinaran i impulsaran des de la Direcció del programa de Drets Civils de l'Àrea de Qualitat de Vida, Igualtat i Esports. Els recursos humans assignats per fer-les efectives són tant els que estan pròpiament adscrits a aquesta direcció com altres que pertanyen a altres departaments i direccions transversals de l'esmentada àrea. Aquests darrers, sense tenir una dependència orgànica de la Direcció de Drets Civils, es coordinaran per fer possibles totes les actuacions.

Equip					
Equip tècnics de gestió de projectes	Equip de comunicació	Tècnic de suport als Consells Municipals de participació	Equip de recerca i investigació	Serveis especialitzats d'Informació, assessorament i mediació	Equip tècnic de suport per la participació de la Ciutat a les xarxes Internacionals

» 08. PRESSUPOST 2014

El pressupost destinat en el present exercici al desenvolupament dels serveis i projectes de l'Agència, pel que fa als capítols 2 i 4, queden recollits en el requadre següent:

TOTAL	1.639.200 €
Capítol 2	1.043.800 €
Capítol 4	595.400 €

